

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1516/0863 van 29 maart 2016
in de zaak 1112/0475/SA/3/0430

In zake:

■
bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Peter DE SMEDT
kantoor houdende te 9000 Gent, Kasteellaan 141
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partijen

tegen:

de deputatie van de provincieraad van **VLAAMS-BRABANT**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Dany SOCQUET
kantoor houdende te 3080 Tervuren, Merenstraat 28
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

*Tussenkomen-
de partij:*

■
bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Peter FLAMEY en Gregory VERHELST
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Jan Van Rijswijcklaan 16
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld met een aangetekende brief van 28 februari 2012, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant van 22 december 2011.

De deputatie heeft het administratief beroep van de tussenkomen- de partij tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente ■ van 29 augustus 2011 gedeeltelijk ingewilligd.

De deputatie heeft aan de tussenkomen- de partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder een voorwaarde voor de nieuwbouw van een grote varkensstal, de nieuwbouw van een biogasinstallatie, aanleg van sleufsilos en aanleg waterbekken. De verwerende partij heeft het gedeelte van de stedenbouwkundige vergunning voor de uitbreiding van een kleine varkensstal, de vervanging van een tweede varkensstal als uitbreiding hierop en de aanleg van een weegbrug geweigerd.

De bestreden beslissing heeft betrekking op percelen gelegen te [REDACTED] en met als kadastrale omschrijving [REDACTED].

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

De Raad heeft met een arrest van 22 september 2015 (nr. S/1516/0022) de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing geschorst.

Het arrest inzake de schorsingsvordering van 22 september 2015 met nummer S/1516/0022 werd aan de verwerende partij en de tussenkomen partij betekend met een aangetekende brief van 1 oktober 2015. Het vermelde arrest werd met een aangetekende brief van 12 oktober 2015 betekend aan de raadsman van de verwerende partij.

De verwerende partij heeft met een aangetekende brief van 27 oktober 2015 tijdig een verzoek tot voortzetting ingediend overeenkomstig artikel 4.8.19, eerste lid VCRO. De tussenkomen partij heeft met een aangetekende brief van 30 oktober 2015 eveneens tijdig een verzoek tot voortzetting ingediend.

2.

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en heeft deels het originele administratief dossier en deels een afschrift ervan neergelegd. De verzoekende partijen hebben een wederantwoordnota ingediend. De tussenkomen partij heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare zitting van 8 december 2015, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Filip VAN ACKER heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sofie DE MAESSCHALCK die loco advocaat Peter DE SMEDT verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Dany SOCQUET die verschijnt voor de verwerende partij en advocaat Lieve JOOSEN die loco advocaten Peter FLAMEY en Gregory VERHELST, zijn gehoord.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de bepalingen van het reglement van orde van de Raad, bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 20 november 2009, zijn toegepast.

De uitdrukkelijke verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de VCRO hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. TUSSENKOMST

[REDACTED] verzoekt met een aangetekende brief van 2 april 2012 om in het geding te mogen tussenkomen. De voorzitter van de derde kamer heeft met een beschikking van 10 april 2012 de tussenkomen partij, als aanvrager van de vergunning, toegelaten om in de debatten tussen te komen. Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

IV. FEITEN

Op 2 mei 2011 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkomende partij bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente [REDACTED] een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het verbouwen van en de nieuwbouw van varkensstallen, nieuwbouw van een biogasinstallatie, aanleg van sleufsilo's en aanleg van een waterbekken”*.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 7 november 1978 vastgestelde gewestplan 'Aarschot-Diest', gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De percelen zijn niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling.

De percelen zijn eveneens gelegen binnen de relictzone “[REDACTED]”.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 24 mei 2011 tot en met 22 juni 2011, worden 195 bezwaarschriften ingediend.

Het project verkreeg van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (Dienst MER) een goedgekeurd milieueffectrapport op 16 februari 2011.

De intergemeentelijke archeologische dienst (WinAr) brengt op 25 mei 2011 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

De brandweer van de stad [REDACTED] brengt op 26 mei 2011 een gunstig advies uit.

Het Agentschap voor Natuur en Bos brengt op 16 juni 2011 een ongunstig advies uit.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling brengt op 23 juni 2011 een gunstig advies uit.

De GECORO brengt op 28 juni 2011 een ongunstig advies uit.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente [REDACTED] weigert op 29 augustus 2011 een stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkomende partij. Het college motiveert zijn beslissing als volgt:

“ ...

Het openbaar onderzoek

Op 9 juni 2011 werd een openbare hoorzitting georganiseerd in Assent.

Tijdens het openbaar onderzoek van 18 mei 2011 tot 22 juni 2011 werden bezwaarschriften ingediend door:

...

Overwegende dat het college deze bezwaren heeft bestudeerd, dat het college tevens rekening houdt met het feit dat van deze 195 bezwaarschriften er 108 werden ingediend door allerhande personen die buiten de gemeentegrenzen wonen, dit wijst eerder op een algehele mobilisatie van vrienden en kennissen dan dat dit wijst op een gemeentegrensoverschrijdende problematiek.

Overwegende dat het college vanwege de complexiteit en gevoeligheid van het dossier de Gecoro heeft geraadpleegd, dat de Gecoro op 28 juni een negatief advies verleende.

Overwegende dat de toename aan zwaar transport berekend werd, dat er inderdaad een effectieve toename zal zijn, dat uit de voorgelegde Mer-studie blijkt dat deze toename in absolute aantallen beperkt blijft, maar dat vanwege het transport door woonstraten en de onvoldoende uitgeruste infrastructuur, aangesloten wordt bij dit bezwaar.

Overwegende dat de huidige locatie van het bedrijf, tussen de vallei van de [REDACTED] en tegen de flank van de [REDACTED] het noodzakelijk maakt om dit fragiele landschap zo goed mogelijk te beschermen, dat niet alleen het verhogen van de dynamiek een impact heeft op dit zeer landelijk deel van de gemeente maar ook de enorme toename aan bedrijfsgebouwen, die, weliswaar zeer compact, een enorme visuele impact op de omgeving zullen genereren. De voorgestelde groenbuffer zal enkel een licht verdoezelend effect hebben.

Overwegende dat, in het kader van het gemeentelijk beleid tot het openhouden en herstellen van voetwegen, de doorgang van voetweg 84 dient te worden hersteld.

Overwegende dat met het niet zoeken naar een alternatieve locatie de aanvrager een serieuze poging ondernam om te zoeken naar een maximale uitbreiding van de activiteiten ter plaatse waarbij de grenzen van het milieu-technische werden afgetast om toch deze uitbreiding ter plaatse te verantwoorden, dat dit onderzoek theoretisch sluitend is maar dat er steeds een vervuillingsrisico zal blijven bestaan, door welke oorzaak ook, en dit in/aan een gebied dat duidelijk vanuit verschillende sectoren en op meerdere beleidsniveaus, aangeduid wordt als zeer kwetsbaar. Overwegende dat, indien geen rekening diende gehouden te worden met het bestaande bedrijf, een nieuwe oprichting van zulk een bedrijf nooit zou worden toegestaan.

Overwegende dat het college deze aanvraag aan de Gecoro heeft voorgelegd, dat de Gecoro tijdens de vergadering van 28 juni 2011 tot een negatief oordeel besloot, dat het college dit Gecoro advies aanvaardt.

Overwegende dat het college de bezwaren aanvaard en er vanwege hun gegrondheid zich bij aansluit.

(...)

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

Het project voorziet in het aanmerkelijk vergroten van het bedrijf. Naast het voorzien in een bijkomende capaciteit voor het houden van varkens richt het bedrijf zich op een 100% eigen mestverwerking en het aanmaken van biogas. De uitbouw van het bedrijf vergroot in de lengterichting langsheen de [REDACTED]. Het geheel behoudt een compacte bebouwing maar krijgt toch een grote omvang. Gezien zijn ligging tegen de flank van de [REDACTED] en op de rand van de [REDACTED] houdt het project weinig rekening met een landsschappelijke inkleding. Zowel de [REDACTED] als de [REDACTED] worden als belangrijke structuurbepalende waardevolle open ruimte elementen geselecteerd op gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau. Het project voorziet constructies tot 15,50 boven het maaiveld. Ondanks de aanleg van de groenbuffer en het lager niveau van de [REDACTED] zullen deze constructies waarneembaar zijn door/boven het groenscherm. Het landschap zal aldus verder worden aangetast.

De aanvraag dient eveneens in het licht van de omzendbrief RO/2006/01 te worden beschouwd. Mestbehandeling en vergisting kunnen aanzien worden als agrarische activiteiten in de ruime zin. Mestbehandeling is immers een noodzakelijke schakel in het agrarisch gebeuren en zal dit ongetwijfeld blijven. Vergisting op boerderijschaal is een nieuwe ondersteunende activiteit bij het normale bedrijfsgebeuren. Als agrarisch bedrijf in ruime zin moeten bepaalde vormen van mestbehandelings- en vergistingsinstallaties zich kunnen inplanten in het agrarisch gebied met de nodige aandacht voor een goede

ruimtelijke ordening. Een absoluut totaal maximum tonnage van 60.000 ton inputmateriaal per jaar is vanuit het oogpunt van ruimtelijke ordening aanvaardbaar. Het bedrijf [REDACTED] blijft onder deze tonnage per jaar. Inplanting in agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van het ter plaatse gevestigde landbouwbedrijf om vooral onnodig transport te vermijden. Dit is eveneens één van de doelstellingen van het bedrijf [REDACTED]. De omzendbrief geeft tevens aan dat een aantal elementen van ruimtelijke ordening kunnen worden geëvalueerd waarbij het oordeel dan wel in positieve als negatieve zin kan doorwegen. Het betreffen elementen die betrekking hebben op de kenmerken van de activiteit, de impact die het gebouw en de voorgestelde functies uitoefenen op hun ruimtelijke omgeving en het landschap. Bijkomende dient het mobiliteitsaspect in zijn totaliteit te worden benaderd. Het is net met de beoordeling van deze ruimtelijke en mobiliteitseffecten, de grotere impact van dit project dan het laatst geweigerde project door een beslissing van de Vlaamse regering d.d. 23/07/2008, en rekening houdend met het openbaar onderzoek, dat de aanvraag in negatieve zin wordt beoordeeld.

...

De tussenkomenende partij tekent tegen deze beslissing op 16 september 2011 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 22 november 2011 om dit beroep niet in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te weigeren op grond van de volgende beoordeling:

“...

f) Wat betreft het natuurbehoud is er door de voorgestelde ingrepen een zekere verbetering inzake de ammoniakuitstoot, maar de afdeling Natuur en Bos onderlijnt dat de impact op de habitats nog steeds valt onder de noemer 'significant negatief effect', met overschrijding van de 50% van de kritische last, wat een ernstige verzuring aantoont, met aantasting van 12ha aan habitats. Natuur en Bos bracht hierin een niet-bindend ongunstig advies uit. Het advies van Natuur en Bos kan hierin niet genegeerd worden, gezien de inplantingsplaats is gelegen palend aan vallei van de [REDACTED], een VEN-gebied en volgens het gewestplan natuurgebied met wetenschappelijke waarde. Het eigendom ligt ook voor ca. de eerste dertig meter vanaf de [REDACTED] in een biologisch zeer waardevol gebied dat zich uitstrekt over de aanpalende vallei. Art 4.3.4 bepaalt dat een vergunning kan worden geweigerd indien uit een verplicht in te winnen advies blijkt dat het aangevraagde onwenselijk is in het licht van de doelstellingen of zorgplichten die gehanteerd worden binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening. Hier vloeit een zorgplicht voort uit het natuurdecreet. De minister bevestigde in het besluit van 23 juli 2008 dat deze ook binnen de afweging van de goede ruimtelijke ordening dient betrokken te worden (art.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening).

g) Het meest essentiële weigeringsmotief doorheen de verschillende procedures is de mobiliteitsimpact van het bedrijf. In het MER werden de toegenomen verkeersbewegingen becijferd, en werd tot ongeveer een verviervoudiging gekomen van het aantal verkeersbewegingen, tot ca. 21 per week, uit te splitsen tot ca. 15.3 bewegingen door zwaar verkeer (vrachtwagens) en 6.5 met tractoren. Elke 'beweging' dient daarbij gelezen als aanrijden en afrijden. Voor zwaar verkeer is er een indicatieve tabel die aangeeft dat dit aantal valt onder de 'matig negatieve' impact (op een schaal van verwaarloosbaar-gering-matig-significant). Dit is een impact die wordt afgemeten vanuit een ontsluiting via lokale wegen of kwetsbare gebieden. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt in de mate waarin deze lokale wegen zich bevinden in een bebouwd/bewoond gebied of de concrete uitrusting

van deze wegen. Hoe een 'matig negatieve' impact dient beoordeeld te worden is dus een feitenkwestie.

Art. 4.3.1. §2 1° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening onderstreept dat het aangevraagde ook dient beoordeeld te worden aan de hand van aandachtspunten die betrekking hebben op de mobiliteitsimpact. Ook in de omzendbrief RO 2006/1 worden voorwaarden gesteld aan de schaal en het type van de weg. De mate waarin de eventueel bijkomende transportbewegingen min of meer hinderlijk zijn, hangt sterk af van de schaal en het type van de weg waarlangs de installatie ligt en waarlangs het transport gebeurt.

De problemen die door de minster al werden aangehaald met betrekking tot het zeer beperkte wegprofiel van de [REDACTED] blijven bestaan, of zullen zelfs nog groter worden gezien nu ook de afvoer van meer varkens en aanvoer van meer voeder voor bijkomende verkeersbewegingen zullen zorgen (ca. 1/5de van de verwachte bewegingen voor zwaar verkeer). Volgens de atlas van Buurtwegen versmalt deze weg tot slechts 4m breed, in de praktijk maar tot 3m breed over een lengte van ca.250m tussen de kruisingen met de buurtweg nr. [REDACTED], en op andere plaatsen niet merkkelijk meer, tot max.4m. Temeer gezien de inschakeling in een fietsrouten netwerk, maakt dat de onmogelijkheid voor vrachtwagens om te kruisen en de afwezigheid van voetgangers- en fietserstroken de betrokken perceelssite onvoldoende ontsluit. Art.4.3.5 §1 bepaalt dat een vergunning maar kan afgeleverd worden aan een voldoende uitgeruste weg, waarbij in art. 4.3.5 §2 verder duidelijk wordt gemaakt dat daaronder de vereisten door de plaatselijke toestand dienen begrepen te worden. Met de gevraagde aantal vervoersbewegingen in het vooruitzicht is de betrokken weg onvoldoende uitgerust wegens onvoldoende breedte.

Daarnaast blijft het gegeven bestaan dat de ontsluiting over een lengte van ca.1 km via lokale straten binnen deze dorpskern zal gebeuren, met daarlangs meer dan 20 woningen ([REDACTED]). Deze straten hebben een uitgesproken residentieel karakter. In nevenorde kan nog transport via de [REDACTED] verwacht worden, vooral dan van tractoren, met een nog dichtere residentiële bebouwing. Gezien deze omstandigheden is elke bijkomende verkeersdruk ongepast op de plaats.

h) Daarnaast dient opgemerkt dat de inplantingsplaats gelegen is in een zeer kwetsbare omgeving uit het oogpunt van het landschap en het goed gelegen is een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, zodat hier niet zomaar kan worden aan voorbijgegaan. De nieuwe gebouwen en constructies, alsook een klein gedeelte van de nieuwe stallingen liggen binnen een vlakrelict [REDACTED], volgens de landschapsatlas.

In het MER wordt geargumenteed dat het reliëf van het landschap zonder al te ingrijpende veranderingen wordt gevolgd en dat er compact gebouwd wordt aansluitend op de bestaande gebouwen. Zo wordt besloten dat er geen geomorfologische eenheden worden gewijzigd, geen landschapsecologische verstoring plaatsvindt, geen versnippering en dat de wijziging van de bestaande landschappelijke structuren verwaarloosbaar is. ...

In deze dient gesteld dat het MER een beslissingsondersteunend en informatief instrument is, geen beslissingsinstrument. De goedkeuring van het MER houdt dus ook enkel in dat wordt gesteld dat er een gedegen rapport wordt gemaakt waarin alle milieu-aspecten van de aanvraag in overweging zijn genomen. Inzake een beoordeling van de landschappelijke integratie dient gesteld dat dit een feitenkwestie is, die niet becijferbaar is zoals de andere milieu-aspecten. De appreciatie die werd doorgegevoerd binnen het MER heeft geen bindend karakter. Daarbij dient gesteld dat elke bebouwing ten koste van open ruimte ten nadele

van het landschap gaat, maar dat dit dient gerelateerd te worden aan de kwetsbaarheid van dit omliggende landschap.

Het goed ligt aan de voet van de flank van de [REDACTED], welk een uniek landschappelijk gegeven is. De [REDACTED] maken deel uit van verschillende recreatieve fietsroutes ([REDACTED]) en enkele wandelroutes. In het ontwerp van ruimtelijk structuurplan is het belang van de [REDACTED] zowel als van de [REDACTED] onderstreept. De [REDACTED] is niet enkel een uiterst belangrijk element in de gemeentelijke groenstructuur maar draagt ook bij tot de regionale en provinciale groenstructuur. In deze ader wordt nu reeds volledige voorrang aan natuur en landschap gegeven, met uitzondering binnen de woonkern van [REDACTED]. De [REDACTED] is als diestiaanheuvel met een open plateaувlak en beboste stijlranden een beeldbepalend natuurelement. Ook hier wordt aan natuur en landschap volledige voorrang gegeven. Een belangrijk deel van de vallei, en ook het deel van het perceel van de aanvrager dat tot op heden onbebouwd blijft, is niet meer opgenomen in de herbevestigde agrarische gebieden.

Art. 4.3.1. §2 2° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt dat bij de beoordeling van het aangevraagde ook beleidsmatige gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de aandachtspunten, vermeld in 4.3.1 §2 1°, in rekening kunnen gebracht worden. Hieronder zijn de doelstellingen van art. 1.1.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening waaronder de gevolgen voor de ruimtelijke draagkracht, de culturele gevolgen en gevolgen voor het leefmilieu.

De aanvraag is inzake de uitbreiding van de installaties gelegen binnen een relictzone. Relictzones zijn gebieden met een grote dichtheid aan punt- of lijnrelicten, zichten en ankerplaatsen en zones waarin de connectiviteit tussen de waardevolle landschapselementen belangrijk is voor de gehele landschappelijke waardering. Relictzones zijn gebieden met een sterk wisselende oppervlakte waarvan de landschappelijke waarde door de eeuwen heen goed bewaard is gebleven. De erfgoedwaarde is er hoog. De verschillende landschapselementen die er voorkomen hebben nog een duidelijke samenhang: ze zijn nog relatief weinig aangetast door grootschalige ingrepen die het gevolg waren van de Industriële Revolutie. Het landschap van voor de Industriële Revolutie is er nog herkenbaar.

Het spreekt voor zich dat in dergelijke zones wordt betracht om grootschalige ingrepen, zoals die elders het landschap onherkenbaar hebben aangetast te vermijden. Het bestaande varkensbedrijf is met kleine beetjes vanaf het begin van de jaren '70 (voor de inkleuring van de gewestplannen) historisch gegroeid en kon om deze reden op deze plaats gedoogd worden, door de voorgestelde ingreep wordt de bebouwingsdruk drastisch opgedreven. Door de aanvraag wordt het totale volume aan bebouwing en constructies opgedreven van ca. 17965m³ tot ca. 64609m³ (ca. 57563 m³ bebouwing + ca. 7046m³ constructie), zijnde een vermenigvuldiging met een factor groter dan 3.5, en uitgesmeerd over een straatlengte van ca. 400m. Dit om tot een zeer grootschalige ingreep te komen en de totale inname van een terrein van ca. 3.5ha. Indien de landschappelijke impact louter bekeken wordt als slechts enkele hectaren binnen een gebied van vele vierkante kilometers kan tot een relativisering gekomen worden die nagenoeg elke ingreep kan verantwoorden, maar dit gaat voorbij aan de toetsing van de een goede plaatselijke ordening. In het ministerieel besluit van 23 juli 2008 werd reeds gesteld dat het landschappelijk waardevol aspect van de plaats werd geschaad. Dit is in de huidige aanvraag, met bovenop de mestverwerkingsactiviteit ook nog een schaalverdubbeling van het varkensbedrijf, nog meer het geval. De aanvraag overschrijdt de draagkracht van deze landschappelijk uiterst kwetsbare omgeving.

...

Na de hoorzitting van 20 december 2011 beslist de verwerende partij op 22 december 2011 om het beroep in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen onder voorwaarden voor de nieuwbouw van een grote varkensstal en een biogasinstallatie, de aanleg van sleufsilo's en een waterbekken en de vergunning te weigeren voor de uitbreiding van een kleine varkensstal, de vervanging van een tweede varkensstal en de aanleg van een weegbrug. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

“ ...

De bezwaren kunnen als volgt worden weerlegd:

- 1. Uit de MER-studie blijkt dat door de wijze waarop de inplanting gebruik maakt van het natuurlijk reliëf, de ligging bovenop een talud, en de plannen voor een landschappelijke inkleding, de aanvraag afdoende kan geïntegreerd worden in het betrokken landschap;*
- 2. De impact op de natuurwaarden in de omgeving maakt deel uit van een milieukundige beoordeling en valt buiten de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening;*
- 3. De mobiliteitsimpact werd eveneens onderzocht in de MER-studie en beoordeeld binnen de milieuvergunningsprocedure, waaruit blijkt dat mits het opleggen van de nodige voorwaarden de mobiliteitsafwikkeling, de draagkracht van de omgeving niet zal overschrijden;*
- 4. De toetsing aan afstandsregels, zoals ze zijn vastgelegd binnen de Vlareem-regelgeving, maakt deel uit van de milieukundige beoordeling in het kader van de milieuvergunning en valt buiten de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening;*
- 5. Idem 1*
- 6. Het is mogelijk om een gedeeltelijke vergunning te verlenen, waarbij de gebouwen die uitgebreid of opgericht worden over het tracé van de voetweg uitgesloten worden uit de vergunning;*
- 7. De omzendbrief 2006/1 stuurt aan op het inplanten van biogasinstallaties bij de bestaande bedrijven, ook voor uitbreidingen van bestaande varkensbedrijven wordt bij voorkeur aangesloten op bestaande sites, zodat een onderzoek naar alternatieven niet relevant is;*
- 8. De gevolgen voor erosie maken deel uit van een milieukundige beoordeling en vallen buiten een beoordeling van de goede ruimtelijke ordening;*
- 9. De aanvraag is niet gelegen binnen een beschermde archeologische site;*
- 10. Gewijzigde ammoniakdeposities worden onderzocht binnen de procedure voor de milieuvergunning en maken geen voorwerp uit van een stedenbouwkundige beoordeling.*

(...)

b) Dwars over het eigendom is de voetweg nr. [REDACTED] gelegen. De eerste stallen achter de woning werden gebouwd overheen dit tracé, dat dus reeds lang in onbruik is. Bij de huidige aanvraag (anders dan in de vorige aanvraag) vindt er vervangingsbouw plaats van één van deze stallen, met uitbreiding, en dit over het tracé van de voetweg. Dit is maar mogelijk in zoverre het tracé van de voetweg eerst afgeschaft of verlegd wordt. Hiertoe dient een beslissing van de deputatie bekomen te worden in een aparte procedure (na goedkeuring gemeenteraad). Dit kan niet als voorwaarde aan de vergunning verbonden worden. Art. 4.2.19 §1 bepaalt dat voorwaarden moeten kunnen verwezenlijkt worden door enig toedoen van de aanvrager en dat de vergunde handelingen niet afhankelijk kunnen gemaakt worden van een bijkomende beoordeling door de overheid. Een vergunning waarbij de gebouwen die op het tracé van de voetweg zijn voorzien uitgesloten worden uit de vergunning, kan hieraan verhelpen.

c) Het goed is niet gelegen binnen de grenzen van een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of een ruimtelijk uitvoeringsplan. Het goed maakt geen deel uit van een behoorlijk vergunde en niet vervallen verkaveling. Volgens het gewestplan Aarschot-Diest (KB van 7

november 1978) is het goed gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De artikels 11 en 15 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen zijn van kracht. De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfgelegenheden voor zover deze integrerend deel uitmaakt van een leefbaar bedrijf en eveneens para-agrarische bedrijven (artikel 11). Bij landschappelijk waardevolle gebieden dient in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk bewaard te blijven en moet bijzondere aandacht worden besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Het doel is het landschap beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen (artikel 15).

De omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen stelt dat 'het gebruik van de term landbouw in de «ruime zin» betekent dat het begrip "landbouw" niet restrictief, doch ruim dient te worden opgevat.' Para-agrarische ondernemingen zijn die ondernemingen waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en erop afgestemd is. De nauwe relatie met het landbouwproductieproces kan volstaan als criterium om tot de beoordeling te komen dat het een para-agrarische activiteit is. Uit diverse arresten van de Raad van State (nr. 65.420 van 23 november 1995, nr. 56.744 van 7 december 1995, nr. 63.619 van 17 december 1996, nr. 74.643 van 25 juni 1998) blijkt dat het begrip "para-agrarisch" niet restrictief moet worden uitgelegd. Volgens deze arresten valt er evenmin in te zien waarom een 'para-agrarisch' bedrijf geen commercieel of een industrieel karakter zou mogen hebben. Uit artikel 11 van het K.B van 28 december 1972 kan niet worden afgeleid dat de agrarische gebieden zijn voorbehouden voor bedrijven waarin geen daden van koophandel worden gesteld.

De omzendbrief RO 2006/1 bepaalt in welke gevallen mestbewerkingsinstallaties aanvaardbaar kunnen geacht worden binnen het agrarisch gebied. Door het toelaten van dergelijke bedrijven in agrarisch gebied, onder welbepaalde voorwaarden, kan gesteld worden dat aanvaard wordt dat dergelijke bedrijven een para-agrarische aard hebben. Dergelijke bedrijvigheid is dan ook rechtstreeks afgestemd op het landbouwproductieproces (verwerking van restproducten uit overwegend liet landbouwproductieproces) en een industrieel karakter is daarbij niet uitgesloten.

d) Voor een eerdere aanvraag voor een gelijkaardig project werd finaal het beroep aangaande de stedenbouwkundige vergunning niet ingewilligd hij de minster (23 juli 2008). Ook de milieuvergunningsaanvraag werd geweigerd (MB 12 maart 2008). Ten opzichte van het voorgaande dossier werden een aantal wijzigingen doorgevoerd. Zo zal het aantal varkens (inclusief biggen) bijna verdubbeld worden van 3 550 stuks naar 6.926 stuks, zodat ook het aandeel mest uit de eigen productie zal vergroten. Meer bepaald zal alle mest van het eigen bedrijf komen, terwijl de co-producten grotendeels van buitenaf zullen blijven komen. Het eigen aandeel verschuift van 4.000ton/25.000ton naar 8.000ton/25.000ton. Milieutechnisch zal het mee vergisten van plantaardige olieën opgegeven worden. Verder wordt het accent gelegd op de luchtwassers die geplaatst worden in de stallen. Daar staat tegenover dat in het vorige project geen nieuwe stallen gepland waren, zodat de totale geur- en stofemissie wel nog met meer dan 40% zal toenemen (volgens het MER), wat geen werkelijke verbetering voor de omgeving inhoudt. Verder is de gebouwenconfiguratie

wat aangepast, met meer installaties die in de loods zullen worden ondergebracht en in totaal een grotere aansnijding van grond om reden van de bijkomende stallen.

(...)

e) Aangaande de relatie met de eigen of naburige landbouwactiviteit dient gesteld te worden dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden, waar nu ca. 1/3 van het materiaal voor de biogasinstallatie van het eigen bedrijf afkomstig is., tegen slechts de helft hiervan in de vorige aanvraag. De aanvraag heeft volgens de terminologie van de omzendbrief betrekking op een mestbehandelings- en vergistingsinstallatie van beperkte schaal, niet gebonden aan een enkel bedrijf. Een voorwaarde om dergelijke installatie toe te laten is dat deze toch nog bedrijfsgebonden is aan het bedrijf waarbij deze installatie voorzien is. In omzendbrief RU/2000/02 wordt bedrijfsgebondenheid ingeschat door na te gaan of de mestbewerkings of verwerkingsactiviteit zou blijven voortbestaan als de landbouwactiviteit stopgezet zou worden. Als dit het geval is, is de relatie niet de landbouwactiviteit weinig tot niet substantieel. Volgens de aanvraag zou 25.000 ton per jaar aan grondstoffen worden verwerkt. Hiervan zou de te verwerken mesthoeveelheid ongeveer 8.000 ton per jaar bedragen, de hoeveelheid energieteelten ongeveer 7.000 ton en de hoeveelheid OBA ongeveer 10.000 ton per jaar. Wat de energieteelten betreft zou slechts de productie van 7ha snijmaïs afkomstig zijn van het eigen bedrijf wat overeenkomt met 560 ton/jaar.

Samen met de resthoeveelheid zou dus 8.560 ton van de 25.000 ton te verwerken grondstoffen afkomstig zijn van het bedrijf zelf. Gezien de mest een essentiële fractie binnen de installatie is, kan gesteld worden dat de installatie door de bedrijfsuitbreiding nu wel onder de noemer 'bedrijfsgebonden' valt en er op dit punt voldaan is aan de omzendbrief. Gezien dit kan besloten worden, moet de rest van de instroom niet noodzakelijk afkomstig zijn van bedrijven uit de omgeving en is een toetsing van de ritafstanden ook niet langer relevant. Door de bundeling op deze plaats, wordt een aanzienlijk deel mestafvoer verhinderd. Blijft dat de ruimtelijke inpasbaarheid onderzocht moet worden.

f) Wat betreft het natuurbehoud dient verwezen te worden naar de afweging die wordt gemaakt binnen de milieuvergunningsprocedure. Ook aangaande de mobiliteitsaspecten van de aanvraag is er de milieukundige afweging. Hierbij bestaat er binnen de milieuvergunning de mogelijkheid om exploitatievoorwaarden op te leggen die hinderlijkheid op dit domein indijken.

g) Daarnaast dient opgemerkt te worden dat de inplantingsplaats gelegen is in een zeer kwetsbare omgeving uit het oogpunt van het landschap en het goed gelegen is een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De nieuwe gebouwen en constructies, alsook een klein gedeelte van de nieuwe stallen liggen ook binnen een vlakrelict volgens de landschapsatlas.

In het MER wordt geargumenteed dat het reliëf van het landschap zonder al te ingrijpende veranderingen wordt gevolgd en dat er compact gebouwd wordt aansluitend op de bestaande gebouwen. Zo wordt besloten dat er geen geomorfologische eenheden worden gewijzigd, geen landschapsecologische verstoring plaatsvindt, geen versnippering en dat de wijziging van de bestaande landschappelijke structuren verwaarloosbaar is. Ook voor de erfgoedwaarde van het landschap wordt van geen of van een verwaarloosbaar effect uitgegaan. Verder wordt het materiaalgebruik overeenkomstig de bestaande gebouwen, en het feit dat ze verscholen gaan achter de bestaande gebouwen, in rekening gebracht. De gebouwen volgen ook nog de hoogtelijnen, de beplanting is aangepast, de kleuren zijn bescheiden en verkleinend (donker). In het MER wordt enkel geadviseerd om niet, zoals voorzien in de vorige aanvraag met een dicht groenscherm te werken dat een soort van

'groene muur' zou creëren, maar wel met groei verspreid over de vestiging (type landschapsplan).

De aanvrager moet dienaangaande een landschapsplan maken, dat al vervat is als voorwaarde verbonden aan de milieuvergunning, in art. 462.24.3. van het besluit van de deputatie van 6 oktober 2011. Hiermee ging de deputatie in op de raadgevingen in het MER.

De overwegingen in acht genomen komt de aanvraag in aanmerking voor vergunning met uitzondering van de uitbreiding van de kleinere varkensstal, de aanpalende nieuwe varkensstal ter vervanging van een af te breken stal, en de weegbrug, om volgende redenen:

- de aanvraag is in overeenstemming met de planologische bestemmingsbepalingen voor de plaats;*
- de aanvraag is in overeenstemming met de omzendbrief RO 2006/1 inzake de mestverwerkingsinstallaties;*
- uit de MER-studie blijkt dat de aanvraag mits de opmaak van een landschapsplan zowel op het vlak van natuurbehoud, mobiliteit en landschap kan geïntegreerd worden op de plaats.*

De overwegingen in acht genomen komt de aanvraag niet in aanmerking voor vergunning voor de uitbreiding van de kleinere varkensstal, de aanpalende nieuwe varkensstal ter vervanging van een af te breken stal en de weegbrug, om volgende redenen:

- deze uitbreiding gebeurt overheen liet tracé van een voetweg, die nog niet verplaatst of afgeschaft werd.*

...”

Dit is de bestreden beslissing.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente [REDACTED] heeft met een aangetekende brief van 9 maart 2012 eveneens een vordering tot vernietiging van de bestreden beslissing ingesteld. Deze zaak is bij de Raad geregistreerd onder het rolnummer 1112/0518/A/3/0509.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Tijdigheid van het beroep

Zoals reeds werd vastgesteld in het arrest van 22 september 2015 (nr. S/1516/0022) blijkt uit het dossier dat de voorliggende vordering tijdig werd ingesteld. Er worden op dit punt geen excepties ingeroepen.

B. Belang en hoedanigheid van de eerste verzoekende partij

Standpunt van de partijen

1.

In het inleidend verzoekschrift omschrijft de eerste verzoekende haar belang als volgt:

“ ...

De eerste verzoekende partij stelt het beroep in als persoon die rechtstreeks of onrechtstreekse hinder of nadelen ondervindt als gevolg van de bestreden beslissing (artikel 4.8.16, eerste lid, § 1, 3° VCRO).

De aanvraag is gelegen aan de [REDACTED]. De [REDACTED] is een smalle lokale weg in de vallei van de [REDACTED], in het verlengde van de [REDACTED], doodlopend voor autoverkeer en deel uitmakend van een fietsverbinding. De [REDACTED] sluit aan op de hoek van de [REDACTED] en de [REDACTED]. Het bedrijf ligt op ca. 900m vanaf deze hoek en op ca. 500 meter van de woning van de eerste verzoekende partij (zie aanduidingen op de figuren hieronder).

De eerste verzoekende partij is eigenares en bewoonster van de woning gelegen aan [REDACTED]. De woning ligt op ca. 500 m van de site waar de voorgenomen bouwwerkzaamheden zullen plaatsvinden. De woning is gelegen aan de (niet-uitgeruste) en enige toegangsweg naar de site waar de agro-industriële bouwwerken en activiteiten worden (in)gepland. Alle verkeersbewegingen van en naar de agro-industriële site zullen bijgevolg passeren langs de (smalle) straat en de woning van eerste verzoekster.

- Situering van aanvraag t.o.v. de [REDACTED] en de [REDACTED]

- ...

Situering woning van de eerste verzoekende partij langs de [REDACTED]...

*Zoals hierna nog nader zal worden toegelicht, is de site waar de bouwwerken en industriële installatie zullen worden voorzien gekenmerkt door zijn unieke landschaps- en natuurwaarden. Het bedrijf ligt meer specifiek aan de voet van de flank van de Hermansheuvel, die een algemeen erkend uniek landschappelijk gegeven is. **Het betrokken project wordt uitgevoerd op en in de flanken van die heuvel en zal zonder twijfel een negatieve impact hebben op die waardevolle omgeving.***

Gelet op de omvang van de te bouwen varkensstallen en biogasinstallatie, de relatief korte afstand ten opzichte van haar woning en het (landschappelijk) waardevolle karakter van de omgeving, staat het vast dat de eerste verzoekende partij hinder zal ondervinden van deze bouwwerken (visuele hinder en vooral mobiliteitshinder, geluids- en trillingshinder die verbonden zijn aan de transportbewegingen van vrachtwagens die op – en afrijden naar de site) en haar woon- en leefkwaliteit op onaanvaardbare wijze zal worden aangetast.

*Tevergeefs zou worden tegengeworpen dat de mobiliteitshinder louter hypothetisch is. Immers, in de milieueffectrapportage bij het project werden de toegenomen verkeersbewegingen becijferd en werd besloten dat de uitbreiding van het bedrijf ongeveer een vervijfvoudiging gekomen van het aantal verkeersbewegingen tot gevolg heeft. Voor zwaar verkeer is er in het MER een indicatieve tabel die aangeeft dat een 'matig negatieve' impact is te verwachten (op een schaal van verwaarloosbaar-gering-matig-significant). Al even vruchteloos zou worden tegengeworpen dat die mobiliteitshinder wordt beperkt door de vervoerstromen zoveel mogelijk overdag te organiseren, zoals in het MER wordt voorgesteld (**stuk 23**). Immers, de uitvoering van deze milderende maatregel (die overigens niet het voorwerp uitmaakt van de bestreden beslissing) kan uiteraard niet verhinderen dat de eerste verzoekende partij de hinder en de aantasting van haar woon- en leefklimaat overdag moet ondergaan.*

Bovendien zal als gevolg van de uitbreiding van de stallen, de totale geur- en stofemissie nog met meer dan 40% toenemen volgens het MER, wat al evenmin een verbetering voor de omgeving inhoudt. Nu geurhinder zich over lange afstanden doet waarnemen, kan alvast niet worden tegengeworpen dat de eerste verzoekende partij niet door die hinder kan worden getroffen.

*Omwille van de aantasting van haar concreet woon- en leefklimaat heeft zij ook bezwaar ingediend tegen de aanvraag (**stuk 16**).*

In die omstandigheden kan niet ernstig betwist worden dat de eerste verzoekende partij wel degelijk belang heeft bij het bestrijden van de tussengekomen beslissing.

Vruchteloos zou hiertegen worden ingebracht dat bepaalde van de hier ingeroepen hinderaspecten (bijv. geurhinder) geen causaal verband vertonen met de door de bestreden beslissing vergunde bouwwerkzaamheden, maar dat die eventueel voortvloeien of worden geregeld in de milieuvergunning. Er kan inderdaad niet worden ontkend dat de bestreden beslissing de stallen, constructies en biogasinstallatie vergund zonder dewelke de exploitatie van het varkensbedrijf en de mestverwerkingsinstallatie en de daaraan verbonden hinderaspecten gewoonweg niet mogelijk is. Overigens, zou de stelling dat (milieuhygiënische) hinderaspecten vreemd zijn aan de stedenbouwkundige vergunning neerkomen op een uitholling aan het toetsingsconcept van de goede ruimtelijke ordening uit artikel 4.3.1. VCRO, dat immers evenzeer refereert aan deze milieuhinderaspecten.

...

2.

De verwerende partij werpt op dat de eerste verzoekende partij niet over het vereiste belang beschikt en stelt hieromtrent het volgende:

“ ...

De eerste verzoekende partij stelt huidig beroep in op grond van artikel 4.8.16, §1, 3° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO).

... ”

Hierbij dient opgemerkt dat uw Raad reeds eerder heeft geoordeeld dat de vaststelling van het loutere nabuurschap niet volstaat om de nietigverklaring te vorderen van de toegekende stedenbouwkundige vergunning.

De eerste verzoekende partij houdt voor dat zij door de bouwwerken voor het verbouwen en bouwen van de voorziene varkenstallen en de biogasinstallatie hinder zal ondervinden.

Zonder dit ook maar enigszins te concretiseren stelt verzoekster dat zij ingevolge de voorziene bouwwerken visuele hinder, mobiliteitshinder, geluids- en trillingshinder zal ondervinden en dat haar woon- en leefkwaliteit op onaanvaardbare wijze zal worden aangetast.

Verzoekster stelt dat dit des te meer geldt, gelet op de omvang van de te bouwen varkenstallen en biogasinstallatie en “de relatief korte afstand ten opzichte van haar woning”.

Vooreerst dient hierbij opgemerkt dat er voor de impact om de omgeving, en diensgevolge ook op de woon- en leefkwaliteit van de eerste verzoekende partij, een milieueffectenrapport werd opgesteld.

Dit milieueffectenrapport is een openbaar document waarin een voorgenomen activiteit en van redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven, de te verwachten gevolgen voor het milieu in hun onderlinge samenhang op een systematische en zo objectief mogelijke wijze beschreven worden.

In dit milieueffectenrapport (MER) wordt de impact onderzocht van de aanvraag op de discipline lucht, op het vlak van geurhinder, stofhinder, ammoniakemissie, overige luchtmissies, waarbij een synthese wordt getrokken en desgevallend milderende maatregelen worden voorgesteld.

Zo worden tevens de disciplines water (oppervlaktewater, grondwater, watergebruik, watertoets), bodem, geluid, mens, fauna en flora en landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie zeer grondig behandeld en onderzocht.

Uit deze analyse blijkt dat er geenszins enige “onaanvaardbare hinder” op welk vlak dan ook te verwachten valt naar de woning van de verzoekende partij toe.

Het komt ten andere aan de verzoekende partij toe om dit toe te lichten; de algemene beweringen in het verzoekschrift alwaar wordt verwezen naar “het ontsierende effect (...) op dit gaaf landschap, waardoor meteen ook de belevingswaarde van haar leefomgeving wordt aangetast”, of “de aantasting van een waardevol uitzicht”, of “de aanzienlijke mobiliteitshinder”, “geurhinder”, “stofemissie”, “grondwettelijk gewaarborgd recht op een gezond leefmilieu”, volstaat hiertoe uiteraard niet; immers, de verzoekende partij laat volkomen na deze vermeende hinder te concretiseren op de voorliggende aanvraag toe.

Het komt aan verzoekster toe om concreet aan te tonen dat zij een mogelijk nadeel zal ondervinden van de toegekende stedenbouwkundige vergunning.

Welnu, te dezen dient vastgesteld dat de woning van de eerste verzoekende partij, volgens de afstand berekend door de Touring Routeplanner (Kaartgegevens Google 2012) op 1,2 km verwijderd is van de plaats van de aanvraag en daarenboven dat de sites van elkaar gescheiden worden door de [REDACTED].

Als hierbij nog eens een MER rapport werd gemaakt waaruit duidelijk blijkt dat de mogelijke hinder naar de omgeving toe hoe dan ook tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt, desgevallend met het opleggen van milderende maatregelen, dan kan het belang van de eerste verzoekende partij in dit dossier niet worden aanvaard.

...

3.

De tussenkommende partij betwist het belang van de eerste verzoekende partij eveneens en formuleert haar exceptie als volgt:

“... ”

19. De eerste verzoekende partij beweert de bewoner te zijn van een woning gelegen aan de [REDACTED] op “ca. 500m van de site waar de bouwwerkzaamheden zullen plaatsvinden”.

20. Vooreerst dient vastgesteld dat eerste verzoekster geen enkel bewijs levert van de hoedanigheid waarop zij zich in het verzoekschrift voor Uw Raad steunt om de procedure in te stellen.

Indien verzoekster meent zich als belanghebbende te kunnen keren tegen een stedenbouwkundige vergunning, dan dient in toepassing van art. 4.8.16, § 1, 3° VCRO het bewijs geleverd te worden dat zij als zgn. benadeelde “rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden” ingevolge de tenuitvoerlegging.

Dit bewijs wordt niet geleverd; bij het verzoekschrift wordt overigens evenmin enig stuk gevoegd waaruit de situering van de beweerdde woonplaats van eerste verzoekster ten aanzien van de site zou blijken.

Nochtans behoort het tot de stelplicht van de verzoekende partij om zijn hoedanigheid en belang aan te tonen, hetgeen wil zeggen dat de ondersteunende stukken bij betwisting worden voorgelegd. Ter zake wordt verwezen naar rechtspraak van de Raad van State die terecht aanneemt dat de verzoeker het bewijs dient te leveren van de feiten die hij tot staving van zijn belang aanhaalt (R.v.St. [REDACTED], nr. 18.897 van 14 april 1978).

21. Verder dient eveneens vastgesteld dat verzoekster vanaf haar beweerdde woonplaats onmogelijk enige hinder of nadelen zou kunnen ondervinden ingevolge de tenuitvoerlegging van de stedenbouwkundige vergunning.

Verzoekster situeert haar woonplaats op ca. 500m vanaf de inrichting, al wordt daarvan geen enkel bewijs geleverd. Bij eerste nameting dient vastgesteld dat de afstand vanaf het eigendom [REDACTED] wellicht nog een stuk groter is dan 500m.

22. *Zelfs bij aanpalende percelen wordt het belang van de zgn. benadeelde omwonenden niet zomaar aangenomen. Uw Raad heeft er in eerdere rechtspraak reeds op gewezen dat telkens concreet moet aangetoond worden welke nadelen de verzoeker vreest te zullen leiden ingevolge de tenuitvoerlegging van de beslissing (dit vloeit voort uit art. 4.8.16, § 1, 3° VCRO, dat zeer specifiek vereist dat de zgn. benadeelde “rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden” ingevolge de bestreden beslissing). Het belang wordt m.a.w. niet vermoed, zelfs niet bij aanpalende eigenaars.*

Verwezen wordt naar de rechtspraak van Uw Raad:

“Artikel 4.8.16, eerste lid, 3° VCRO vereist derhalve niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is. We zullen de verzoekende partijen het bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zullen de verzoekende partijen dienen aan te tonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij

ondervinden of zullen ondervinden". (R.v.V.b., 7 juni 2011, nr. S/2011/0060, onderlijning toegevoegd)

De verzoekende partij diende dus a fortiori te staven welk persoonlijk rechtstreeks of onrechtstreeks nadeel haar zogenaamd zou kunnen treffen ingevolge de bestreden beslissing, gezien de zeer ruime afstand tot haar woonplaats. Het kan immers niet de bedoeling geweest zijn van de decreetgever om toe te laten dat ook eigenaars die op een halve kilometer of meer van een bouwplaats gelegen systematisch beroepen zouden instellen bij Uw Raad.

23. Alhoewel het hier dus alleszins gaat om een beweerde woonplaats die op zeer ruime afstand van de site gelegen is, vindt eerste verzoekster het kennelijk niet nodig om concrete stukken bij te brengen die haar belang kunnen ondersteunen. Enkel een paar onduidelijke luchtfoto's worden voorgelegd, maar aan de hand van dergelijke foto's kan natuurlijk niet nagegaan worden wat de zogezegde impact is op het terrein.

Het eigendom van verzoekster betreft een zonevreemde woning gelegen in landschappelijk waardevol landbouwgebied (figuur 2.3 MER; dit wordt eigenaardig genoeg niet vermeld in het verzoekschrift).

De woning is gelegen vlak naast een bestaand landbouwbedrijf aan de [REDACTED] (mogelijks gaat het zelfs om de exploitantenwoning bij dit bedrijf).

Verzoekster heeft vanaf haar woonplaats geen zicht op de site. Zij woont zelfs aan de overzijde van de [REDACTED], hetgeen merkwaardig genoeg niet wordt vermeld in het verzoekschrift.

De aanwezigheid van deze autosnelweg maakt dat uiteraard niet op geloofwaardige wijze kan beweerd worden dat de leefomgeving van verzoekster zou beïnvloed worden door de afgeleverde stedenbouwkundige vergunning, en dit noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks. Zoniet kan eender wie tegen eender welke vergunning beroep instellen bij Uw Raad.

Het eigendom van verzoekster is verder in een gunstige windrichting gelegen ten aanzien van het bedrijf van tussenkomende partij. Uit de geurstudie in het MER blijkt overigens dat de beweerde woning van verzoekster midden de hinderperimeter van het landbouwbedrijf naast haar woning gelegen is (figuren 6.1a - 6.1c MER).

Verzoekster kan dan ook onmogelijk aannemelijk maken dat de stedenbouwkundige vergunning enige impact zou hebben op haar woonplaats.

Dit geldt des te meer daar de vergunningen die voor de uitbreiding en modernisering van het landbouwbedrijf van verzoekers tot tussenkomst werden afgeleverd een aantal hinderbeperkende maatregelen vastleggen die in wezen een verbetering van de situatie inhouden (cf. infra, bij de weerlegging van het zgn. MTHEN). Eerste verzoekster heeft er geen belang bij een vergunning aan te vechten die haar leefsituatie verbetert.

24. Het feit dat verzoekster tot op heden nooit enig initiatief nam tegen de inrichting van tussenkomende partij, dat zij geen bezwaar indiende tegen de aanvraag, dat verzoekster verder heeft nagelaten een administratief beroep in te stellen tegen de op 6 oktober 2011 verleende milieuvergunning, toont des te meer aan dat eerste verzoekster niet beschouwd kan worden als benadeelde partij.

4.

De eerste verzoekende partij antwoordt in haar wederantwoordnota hierop als volgt:

“ ...

De tussenkomende partij werpt een exceptie van onontvankelijkheid op ten overstaan van de eerste verzoekende partij.

De tussenkomende partij is van oordeel dat de eerste verzoekende partij geen bewijs levert van de ingeroepen hinder of nadelen. Hij wijst erop dat de eerste verzoekende partij een zonevreemde woning betreft, zij verder geen rechtstreeks zicht heeft op de site, haar woning in een gunstige windrichting ligt en zij wordt verweten nooit enig initiatief te hebben genomen tegen de inrichting.

In het gedinginleidend verzoekschrift heeft de eerste verzoekende partij haar belang uitvoerig uiteengezet.

*Zij heeft onder meer gewezen op het feit dat zij woonachtig is in de [REDACTED] - wat trouwens niet wordt betwist- en dat zij als gevolg van de zware transporten van en naar de vergunde inrichting **mobiliteitshinder en daarvan afgeleide hinder (geluid, trillingen) kan ondergaan, waardoor haar concreet woon- en leefklimaat wordt aangetast**. Immers, het zwaar vervoer van en naar de vergunde inrichting moet langs deze smalle, niet-uitgeruste weg gebeuren. Die hinder is allerm minst hypothetisch. Zij heeft in dit verband gewezen op de bevindingen van het MER, dat wees op een matig negatieve impact op dit vlak (stuk 17, onder nr. 1.2.5), en op de eigen verklaringen van de exploitant naar aanleiding van de hoorzitting van de PMVC, die erkende dat het transport wel degelijk hinderlijk kan zijn voor de omgeving (stuk 20, pag. 6). De enkele omstandigheid de eerste verzoekende partij een zonevreemde woning bewoont, betekent niet dat haar belang onwettig zou zijn of zij als ‘rechteloze’ moet worden beschouwd.*

Dit volstaat om de eerste verzoekende partij in haar belang te erkennen.

*Ten overvloede dient er op gewezen te worden dat **de Raad van State in zijn arrest nr. 226.104 van 16 januari 2014 het belang van de eerste verzoekende partij heeft aangenomen**. De door de tussenkomende partij opgeworpen (vergelijkbare) exceptie werd toen als volgt beoordeeld:*

...

Deze rechtspraak is naar analogie toepasbaar in huidig rechtsgeschil. De omstandigheid dat in het geding bij de Raad van State niet de stedenbouwkundige vergunning, maar de milieuvergunning ter discussie stond, is daarbij niet van belang. Ook in het kader van een vernietigingsberoep tegen een stedenbouwkundige vergunning kunnen mobiliteitsproblemen nuttig worden ingeroepen ter ondersteuning van het belang bij het beroep.

De exceptie dient te worden verworpen.

...”

Beoordeling door de Raad

1.

Om als derde belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO, zoals dit gold op het ogenblik van het instellen van de vordering, dat de verzoekende partij, als natuurlijke persoon of rechtspersoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing. Artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist derhalve niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is.

Wel zal de verzoekende partij het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zal de verzoekende partij dienen aan te tonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervindt of zal ondervinden. In voorkomend geval zal de verzoekende partij beschikken over het rechtens vereiste belang om conform artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO een beroep in te dienen bij de Raad.

2.

De eerste verzoekende partij woont in de Pastorijstraat en voert aan dat zij als gevolg van de zware transporten van en naar de projectsite mobiliteitshinder en de daarvan afgeleide hinder (geluid, trillingen) kan ondergaan, waardoor haar woon- en leefklimaat concreet wordt aangetast. In de bestreden beslissing wordt erkend, dit wordt met zoveel woorden vastgesteld in het onderdeel 'beschrijving van de plaats van de aanvraag' dat de vrachtwagentransporten van en naar de bedrijfssite quasi noodzakelijk dienen te geschieden via de Pastorijstraat, waar de eerste verzoekende partij woonachtig is:

“ ...

De aanvraag is gelegen aan de [REDACTED]. De [REDACTED] is een smalle lokale weg in de vallei van de [REDACTED], in het verlengde van de [REDACTED], doodlopend voor autoverkeer en deel uitmakend van een fietsverbinding. De [REDACTED] sluit aan op de hoek van de [REDACTED]. Het bedrijf ligt op ca. 900 m vanaf deze hoek. Het bedrijf ligt in vogelvlucht op slechts 300m van de afrit [REDACTED] van de [REDACTED] bij de aansluiting van de [REDACTED] ([REDACTED]) en [REDACTED] ([REDACTED]). Om de [REDACTED] te bereiken vanaf de afrit dient echter nog een stuk van [REDACTED] afgelegd te worden, de [REDACTED] richting centrum, de [REDACTED] terug onder de [REDACTED] door, alles samen 2.25 km. Een ondergeschikt gedeelte van de verkeersbewegingen kunnen via de [REDACTED] verwacht worden.

... ”

3.

De Raad stelt verder ook vast dat uit het dossier (MER) blijkt dat de transporten in de huidige situatie worden beoordeeld met geen of verwaarloosbaar effect (gemiddeld <7 transporten per week). In de toekomst verwacht men een matig negatief effect op basis van het aantal transporten en het feit dat een klein deel van het traject langs lokale wegen loopt. De transporten bedragen dan 15,3 vrachtwagens per week, wat neer komt op 3 vrachtwagens per werkdag.

De Raad is van oordeel dat de eerste verzoekende partij onmiskenbaar (bijkomende) hinder en nadelen kan ondervinden, rechtstreeks dan wel onrechtstreeks, ingevolge de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing zodat zij getuigt van het vereiste belang bij de voorliggende vordering. In zoverre de tussenkomen partij nog aanvoert dat de woning van de eerste verzoekende partij in landschappelijk waardevol agrarisch gebied is gelegen en daarom zonevreed is, is de Raad van oordeel dat zulks geen afbreuk doet aan voorgaande vaststellingen en de eerste verzoekende partij evenmin haar belang bij de voorliggende vordering ontnemt. Hier anders over oordelen, zou een niet te verantwoorden en dus onredelijke beperking van het recht tot toegang tot de rechter in hoofde van de eerste verzoekende partij impliceren.

4.

Uit het voorgaande volgt dat de eerste verzoekende partij voldoende aannemelijk maakt dat zij rechtstreekse dan wel onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

Bovendien maakt de eerste verzoekende partij de aard en de omvang van deze hinder en nadelen, in het licht van de toepassing van artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO, voldoende concreet en valt niet te betwisten dat er een causaal verband kan bestaan met de realisatie van de werken die middels de bestreden beslissing werden vergund.

De door de eerste verzoekende partij opgesomde mogelijke hinder en nadelen zijn voldoende persoonlijk, direct en actueel. Zij beschikt over het rechtens vereiste belang in de zin van artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO zodat de excepties van de verwerende partij en de tussenkommende partij niet kunnen aangenomen worden.

C. Belang en hoedanigheid van de tweede verzoekende partij

Standpunt van de partijen

1.

De tweede verzoekende partij stelt belang te hebben als procesbekwame vereniging op grond van artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 4° VCRO en omschrijft haar belang als volgt:

“...

In casu schaadt het bestreden besluit schaadt de (collectieve) belangen van de tweede verzoekende partij, die door haar statutaire doelstellingen worden gewaarborgd.

Meer in het bijzonder bepalen deze statuten dat de vereniging tot doel heeft:

(...)

*Uit het bovenstaande blijkt dat de tweede verzoekende partij zich niet uitsluitend focust op het beheer van natuurgebieden, maar op de **totaliteit van het landschap, op de kwaliteit van de biodiversiteit en de belevingswaarde die hieraan is verbonden.***

*Die doelstelling realiseert zij onder meer via de activiteiten van haar lokale afdeling. **Niet alleen beheert de tweede verzoekende partij, via haar lokale afdeling, een natuurreserveaat in het gebied (stuk 9), ze organiseert er ook publieksgerichte (educatieve) natuurbeheerwerken en themawandelingen (stuk 15)**². Zij knoopt daarbij o.a. aan bij de **unieke belevingswaarde** die aan het gebied is verbonden (zie ook hierna). Aldus geeft de tweede verzoekende partij ook blijk van een duurzame en effectieve werking overeenkomstig haar vooropgestelde statutaire doel.*

(...)

*Meteen maakt de tweede verzoekster concreet dat de bestreden beslissing haar reëel treft in haar doelrealisatie, die immers zeer specifiek ook is gericht op de bescherming van het landschap. Omwille van het unieke karakter van het landschap, organiseert de tweede verzoekster, via haar lokale afdeling, frequent (thema)wandelingen in het gebied waar de gebouwen en industriële biogasinstallatie zal worden gebouwd (**stuk 15**). De visuele aantasting die het gebied aldus ondergaat, ondermijnt de aantrekkingskracht van het gebied voor de wandelaars en fietsers. Ook in dit opzicht wordt de tweede verzoekster geraakt in haar doelrealisatie.*

...”

2.

De verwerende partij werpt op dat de tweede verzoekende partij dient aan te tonen dat zij in de uitoefening van haar doelstelling in haar bestaansreden wordt geraakt. De verwerende partij werpt de onontvankelijkheid van het beroep op omdat de nietszeggende algemene beweringen van de aantasting van de aanwezige landschapswaarde niet zou volstaan. De verwerende partij stelt nog dat tevens het rechtmatig belang van de landbouwer in ogenschouw dient te worden genomen en niet enkel de belangen van een natuurorganisatie die klaarblijkelijk enkel een stand-still nastreeft.

3.

De tussenkomende partij stelt dat nergens uit de voorgelegde stukken blijkt dat de tweede verzoekende partij een natuurreservaat in de omgeving zou beheren en dat dit ook niet blijkt uit het kadastraal uittreksel bij de milieuvergunning. De tussenkomende partij voert aan dat het statutair doel van de tweede verzoekende partij quasi onbeperkt wordt omschreven zodat onder deze noemer elke vergunningsbeslissing kan worden aangevochten.

Bovendien zou er geen redelijke territoriale beperking worden gegeven aan het werkingsgebied van de tweede verzoekende partij. De tussenkomende partij stelt nog dat er een wanverhouding bestaat tussen de omschrijving van het statutair doen van de tweede verzoekende partij en de draagwijdte van de aangevochten beslissing.

Beoordeling door de Raad

1.

De tweede verzoekende partij voegt een afschrift van haar actueel geldende statuten en van de akte van aanstelling van haar organen, alsmede het bewijs dat het daartoe bevoegde orgaan tijdig beslist heeft om in rechte op te treden, bij. Uit de stukken die de tweede verzoekende partij bijbrengt blijkt dat [REDACTED] eigenaar is van het gebied [REDACTED], onderdeel van het natuurreservaat [REDACTED], dat aanleunt tegen het betrokken perceel. Dit gebied wordt beheerd door de lokale afdeling van de tweede verzoekende partij.

2.

De tweede verzoekende partij kan als een procesbekwame vereniging bij de Raad op grond van artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 4° VCRO op ontvankelijke wijze een beroep instellen indien zij aantoonst dat (a) zij namens de groep een collectief belang nastreeft in overeenstemming met de statutaire doelstellingen van de vereniging (te onderscheiden met algemeen belang) en waarbij het collectief belang niet de optelsom is van de individuele belangen van haar leden, (b) het ingeroepen collectief belang door de bestreden beslissing bedreigd of geschaad wordt en (c) de vereniging beschikt over een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten. Artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 4° VCRO vereist niet dat het belang van de aanvrager dient afgewogen te worden te worden tegenover het belang van de procesbekwame vereniging.

Het maatschappelijk doel van de tweede verzoekende partij wordt in artikel 3 van de statuten als volgt omschreven:

“ ...

De duurzame instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het behoud van de in het wild voorkomende fauna en flora, het natuurbeheer, natuurbeleving, natuurstudie, beleidsbeïnvloeding, vorming en educatie rond natuur en de ruimtelijke en milieucondities die noodzakelijk zijn voor deze instandhouding, herstel en ontwikkeling van de natuur. Daarnaast wil de vereniging ook optreden voor een betere landschapsbescherming en het ecologisch en ruimtelijk inpassen van het menselijk handelen. De vereniging kadert haar werkingsdomeinen in een streven naar duurzame ontwikkeling.

De vereniging schept kansen voor leden, vrijwilligers en professionele medewerkers om deel te nemen aan het realiseren van de maatschappelijke opdracht. De vereniging is dus tegelijk een hefboom voor maatschappelijke verandering en een middel tot persoonlijke ontplooiing van de leden, actieve vrijwilligers en professionele medewerkers

...

De Raad stelt vast dat het maatschappelijk doel van de tweede verzoekende partij te onderscheiden is van het algemeen belang en dat het beroep tegen de bestreden beslissing bijgevolg niet kan beschouwd worden als een actio popularis.

De Raad stelt vast dat de percelen gelegen zijn in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, grenzend aan het natuurreservaat de '■■■■', dat tevens deel uitmaakt van het Vlaams Ecologisch Netwerk. De tweede verzoekende partij toont de landschapswaarde van de percelen voldoende aan. Uit het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 16 juni 2011 blijkt bovendien dat door de bestreden vergunning een significant negatief effect op het natuurgebied blijft bestaan. Uit het advies van de GECORO van 28 juni 2011 blijkt eveneens dat door de bestreden beslissing het waardevol landschap van de Hermansheuvel wordt verstoord.

Tevens blijkt uit niets dat de tweede verzoekende partij alleen optreedt ter verdediging van de individuele belangen van haar leden, maar dat zij integendeel optreedt voor een collectief belang, onder meer de instandhouding van de natuur en een betere landschapsbescherming. In haar verzoekschrift toont de tweede verzoekende partij voldoende aan dat de bestreden beslissing haar collectief belang kan bedreigen of schaden. De Raad weerhoudt het voorkomen van schade aan het leefmilieu. Er valt ook niet te betwisten dat er een causaal verband kan bestaan met de realisatie van de werken die middels de bestreden beslissing werden vergund. Uit de statuten van de tweede verzoekende partij en uit de door haar meegedeelde gegevens blijkt tot slot dat zij over een duurzame en effectieve werking beschikt en dat zij haar activiteiten uitoefent in de regio waar de tenuitvoerlegging van bestreden beslissing moet gesitueerd worden.

De tweede verzoekende partij beschikt dan ook over het rechtens vereiste belang in de zin van artikel 4.8.16 §1, eerste lid, 4° VCRO en over de vereiste hoedanigheid.

D. Schending van artikel 4.8.16, §3, laatste lid VCRO

Zoals met het arrest van 22 september 2015 (nr. S/1516/0022) reeds werd vastgesteld, hebben de verzoekende partijen een afschrift van de bestreden beslissing aan hun verzoekschrift gehecht zodat aan de voorwaarde van artikel 4.8.16, §3, laatste lid VCRO werd voldaan

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In een eerste middel roepen de verzoekende partijen de schending in van het gewestplan Aarschot-Diest (KB van 7 november 1978), van artikel 2, §1 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (hierna: Coördinatiedecreet), van de artikelen 11 en 15 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (hierna: Inrichtingsbesluit), van artikel 4.2.19, §1, tweede lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de formele motivering van bestuurshandelingen (hierna: Formele Motiveringswet), alsmede van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, meer specifiek het zorgvuldigheidsbeginsel, het materieel motiveringsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel.

Zij ontwikkelen hun middel als volgt:

“ ...

Bij landschappelijk waardevolle gebieden dient echter in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk bewaard te blijven en moet bijzondere aandacht worden besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Het doel is het landschap beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen (artikel 15).

Meer specifiek voor wat betreft mestverwerkingsinstallaties (dergelijke installatie maakt ook onderdeel uit van de aanvraag) bepaalt Omzendbrief RO/2006/01 ‘afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting’ dat in landschappelijk waardevolle agrarische gebieden bijzondere aandacht moet worden besteed aan de landschappelijke inkleding en homogeniteit van de omgeving.

(...)

Het al dan niet voldoen aan het dubbele criterium (planologisch en esthetisch) moet overigens uitdrukkelijk gemotiveerd worden in de vergunningsbeslissing, wat overigens volgt uit de artikelen 2 en 3 van de Formele Motiveringswet.

Uit die formeel uitgedrukte motieven moet ook blijken dat de overheid zorgvuldig te werk is gegaan, wat impliceert dat alle relevante feiten voor de beoordeling van dit dubbel criterium (juist) in kaart zijn gebracht. Hoewel de vergunningverlenende overheid bij het beoordelen van het esthetisch criterium een bepaalde beoordelingsmarge behoudt, is die marge alvast begrensd door het redelijkheidsbeginsel.

Het is op het vlak van de toetsing van het esthetisch criterium dat de bestreden beslissing alvast problematisch is.

In casu staat vast dat het voorwerp van de aanvraag grootschalige werken impliceert. De bestreden beslissing brengt dit trouwens zelf in kaart:

(...)

Die werken zullen allemaal plaatsvinden binnen het waardevol landschap, en meer specifiek de ■■■■, die algemeen wordt erkend omwille van zijn unieke erfgoedwaarde en de eraan verbonden belevingswaarde.

Om die reden hebben zowat alle overheden de aanvraag negatief beoordeeld. Niet alleen naar aanleiding van een eerdere bouwaanvraag werd om die reden de vergunning geweigerd door de minister (**stuk 10**), ook binnen de huidige aanvraag zijn het advies van de PSA, het ANB en de GECORO ■■■■ unaniem negatief (**stukken 3, 7, 8**). Ook in de parallelle milieuvergunningsprocedure komt de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar tot die bevinding (**stuk 20**).

(...)

De bestreden beslissing acht de vergunbaarheid van het project nochtans geen probleem, dit onder een routineuze verwijzing naar wat in het MER werd gesteld en met oplegging van een stedenbouwkundige voorwaarde, namelijk het opmaken van een landschapsplan.

Het laat zich dan ook gemakkelijk begrijpen dat **geen enkel weldenkende overheid**, gebruik makend van de appreciatiemarge die haar toekomt bij de beoordeling van het esthetisch criterium, in de hoger omschreven feitenconstellatie **in redelijkheid** tot besluit zou gekomen zijn dat de aanvraag de toets aan het esthetisch criterium doorstaat. Een en ander blijkt overigens uit de omstandigheid dat geen andere (adviserende en vergunnende) overheid tot een gelijkaardig besluit is gekomen, integendeel.

Evenzeer kennelijk onredelijk is de zienswijze dat **door de loutere oplegging van een stedenbouwkundige voorwaarde die erin bestaat dat een 'landschapsplan' dient te worden opgesteld, het bestaande landschapskarakter van het projectgebied in voldoende mate wordt bewaard**. De onredelijkheid van de doorgevoerde toetsing blijkt temeer, nu de opgelegde stedenbouwkundige voorwaarde **uiterst vaag is omschreven en de inhoudelijke invulling ervan zonder meer wordt overgelaten aan de aanvrager, wat meteen ook de afdwingbaarheid ervan precair maakt** (zie tweede onderdeel). Anders gesteld, bestaat er geen enkel garantie dat die voorwaarde zal volstaan ter vrijwaring van het landschap.

Maar er is nog meer.

Uit de omstandigheid dat een landschapsplan wordt opgelegd om de landschappelijke integratie te waarborgen, blijkt reeds dat er een ernstige indicatie is van een aantasting van de landschapswaarde, of, in elk geval, een ernstige dreiging daartoe.

In de rechtspraak werd reeds herhaaldelijk geoordeeld dat aanplantingen en groenaanleg er op zich toe leiden dat de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gedrang kan worden gebracht. Zo oordeelde de Raad van State recent nog:

(...)

Toelichting bij het tweede onderdeel

Zoals reeds aangegeven in het eerste onderdeel van het eerste middel acht de deputatie het ter vrijwaring van het landschap voldoende dat een landschapsintegratieplan als voorwaarde wordt opgelegd.

Volgens artikel 4.2.19., §1 VCRO moeten dergelijke voorwaarden precies zijn. Het rechtszekerheidsbeginsel voert overigens tot een vergelijkbare conclusie.

(...)

In casu kan niet worden betwist dat de opgenomen voorwaarde uitblinkt in vaagheid: niet alleen is de uitvoeringstermijn onbepaald gebleven, bovendien wordt de concrete invulling van het landschapsplan volledig overgelaten aan de aanvrager.

De omstandigheid dat in het overwegend gedeelte van de bestreden beslissing wordt gesteld dat niet wordt gewerkt met een groenscherm, maar wel met groen verspreid over de vestiging (type landschapsplan), komt niet tegemoet aan die kritiek. Niet alleen wordt die richtlijn niet opgenomen in de voorwaarde zelf, zoals blijkt uit het beschikkend gedeelte van de bestreden beslissing. Die richtlijn is bovendien al even vaag: wat wordt bijvoorbeeld verstaan onder 'groen' (inheems groen en welk inheems groen: hoogstam, kleine landschapselementen,...); wat is bedoeld met 'verspreid' (op welke afstanden, welke groendichtheidscoëfficiënt, ...) en wat is de termijn waarbinnen het plan moet worden opgesteld en moet worden uitgevoerd, enz.?

Tevergeefs zou hiertegen worden tegengeworpen dat een en ander zou kunnen worden afgeleid uit het MER. Niet alleen is het MER op dit punt al evenzeer onbepaald, het feit dat een en ander in het MER zou kunnen worden teruggevonden ontslaat de overheid er niet van om in de vergunningsbeslissing zelf de voorwaarde met voldoende nauwkeurigheid te bepalen.

Ingevolge het gebrek aan precisie van de opgelegde voorwaarde, wordt ook de afdwingbaarheid ervan precair. Wanneer is de aanvrager aanspreekbaar voor het niet opmaken en uitvoeren van het plan, nu daartoe niet eens een termijn is bepaald? En kan de aanvrager worden aangesproken voor de niet behoorlijke opmaak en uitvoering van het landschapsplan, te weten dat er niet eens richtlijnen zijn vastgesteld in de stedenbouwkundige voorwaarde?

Een en ander is des te schrijnend nu het landschapsintegratieplan een essentieel gegeven is bij de vergunningverlening, meer specifiek in het licht van het te beoordelen esthetisch criterium (zie eerste onderdeel).

Dit kan uiteraard niet.

Niet alleen wordt hierdoor de inspraak- en consultatierechten van derden, waaronder de verzoekende partijen, en adviesverlenende instanties uitgehold (wat op zich al een schending uitmaakt van de bepalingen van artikel 3, artikel 8, vijfde lid en artikel 11, §1 van het besluit van 5 mei 2000 van de Vlaamse Regering betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning en verkavelingsaanvragen, en de bepalingen van artikel 4.7.16 en artikel 4.7.23 VCRO), **men schuift de concrete invulling van de aanvraag door naar een moment dat zich bevindt na de beoordeling van de aanvraag en de vergunningverlening. Op die manier kan de vergunningverlenende overheid uiteraard niet beoordelen of het landschapsplan toereikend zal zijn om het landschap van aantasting te vrijwaren.**

...

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

“ ...

De voorziene activiteit hoort thuis op de aangeduide zone; vanuit landbouwkundig oogpunt is er volgens het departement Landbouw en Visserij, Duurzame Landbouwonwikkeling

Vlaams-Brabant, gelet op de aard en de ligging, geen overwegend bezwaar tegen de voorgestelde werken.

Welnu, de deputatie is bij de toekenning van de vergunning uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens en heeft deze ook correct beoordeeld en is op grond ervan in redelijkheid tot het besluit kunnen komen dat de aanvraag overeenkomstig de bij de aanvraag gevoegde plannen verenigbaar is met de planologische voorschriften van het gewestplan, i.c. landschappelijk waardevol agrarisch gebied en met de eisen van een behoorlijke ruimtelijke ordening.

(...)

Dit landschapsplan dient inderdaad de landschappelijke integratie te waarborgen, doch dit betekent niet dat de aanvraag per definitie de schoonheidswaarde van het landschap zou schenden, zoals verzoekers voorhouden.

(...)

Hierbij wordt in het MER vastgesteld dat het bedrijf, zowel in de huidige als in de toekomsite situatie, beschikt over een geordende inplanting; door de ligging van de weilanden, de Hermansheuvel en de aanwezige bomenrijen worde de bedrijfsgebouwen geïntegreerd in het landschap; er wordt dan ook in het MER uitgegaan van geen of een verwaarloosbaar effect.

De nieuwe stallen worden opgetrokken aansluitend aan de bestaande bebouwing en worden gebouwd in dezelfde bouwmaterialen als de huidige stallen. De gebouwen die in zijn geheel de biogasinstallatie vormen zullen opgetrokken worden in materialen in natuurlijke kleuren. Rondom de biogasinstallatie voorziet de aanvrager een grondwal die beplant zal worden en ook de vergistingstanks worden 'gecamoufléerd' om de integratie in het landschap te realiseren.

In het MER wordt dientengevolge gesteld dat de perceptieve impact van het project op deze manier verwaarloosbaar wordt geacht (geen of verwaarloosbaar effect).

Synthese in het MER is dan ook dat er inzake landschapsperceptie wordt uitgegaan van geen of een verwaarloosbaar effect: het bedrijf vormt een verzorgd uitziend onderdeel van het agrarisch landschap waarbij de bestaande en voorziene groenelementen als voldoende worden geacht.

Hierbij wordt nog gesteld dat er moet vermeden worden dat er een dicht groenscherm rondom het bedrijf wordt aangelegd, zodat er een muureffect zou optreden; er wordt in het MER wel aangeraden om op het bedrijf zelf, verspreid bomen en struiken aan te planten, voornamelijk ter hoogte van de nieuwe loods (een aantal struiken zoals in de houtkant aanwezig: meidoorn, sleedoorn, etc.), alsook ter hoogte van de sleufsilo's.

Verzoekers gaan in dit dossier voorbij aan het feit dat de voorliggende aanvraag een uitbreiding inhoudt van een bestaand landbouwbedrijf en geen nieuwe inplanting betreft.

(...)

De groenaanplantingen dienen dus niet om alsnog een integratie van de nieuw op te richten constructies te bewerkstelligen met het landschappelijk waardevol karakter van het landbouwgebied, zoals de verzoekende partij het verkeerdelijk willen voorstellen.

Uit de MER-studie blijkt aldus dat de aanvraag, mits de opmaak van een landschapsplan, zowel op het vlak van natuurbewoud, mobiliteit en landschap kan geïntegreerd worden op de plaats.

In het bestreden besluit wordt dan ook terecht gesteld dat de aanvrager een landschapsplan dient op te maken, dat al vervat is als voorwaarde verbonden aan de milieuvergunning in artikel 462.24.3 van het besluit van de deputatie van 06 oktober 2011 waarmee de deputatie in ging op de raadgevingen in het MER;
...

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

“ ...

32. De argumentatie van verzoekers kan geenszins gevolgd worden.

Verwerende partij heeft wel degelijk op een omstandige wijze stilgestaan bij de inplanting van het bedrijf in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

In de beslissing wordt het bezwaar gesteund op aantasting van het landschap vooreerst weerlegd, door te stellen: “Uit de MER-studie blijkt dat door de wijze waarop de inplanting gebruik maakt van het natuurlijk reliëf, de ligging bovenop een talud, en de plannen voor een landschappelijke inkleding, de aanvraag afdoende kan geïntegreerd worden in het landschap.”

Verder wordt onder punt g), p. 8 van de beslissing de volgende motivering opgenomen, specifiek in het kader van de toetsing aan het voorschrift landschappelijk waardevol agrarisch gebied:

(...)

De bestreden beslissing verwijst uitdrukkelijk naar de gewestplanbestemming, en herneemt vervolgens de beoordeling die de MER-deskundigen maakten omtrent de zogenaamde impact van de uitbreiding op het landschap (zie de omstandige analyse op pp. 127-134 van het MER).

Het bestuur was aldus redelijkerwijze van oordeel dat de gevraagde vergunning mits naleving van de plannen en mits naleving van een landschapsplan kon worden afgeleverd.

33. Minstens komen verzoekers er geenszins toe aan te tonen om welke precieze reden voormelde beoordeling kennelijk onredelijk zou zijn, zeker niet in aanmerking genomen dat het gaat om een uitbreiding en modernisering van een bestaand landbouwbedrijf dat ter plaatse geëxploiteerd wordt van vóór de vaststelling van het gewestplan en waarvoor ook recent nog (niet-betwiste) uitbreidingsvergunningen werden afgeleverd.

Bij de beoordeling van de beweerde impact van de bouwaanvraag op het landschap dient immers te worden uitgegaan van de thans bestaande situatie, mét aanwezigheid van de bestaande bedrijfsgebouwen die slechts beperkt worden uitgebreid.

De ongereptheid van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied dient alleszins gerelativeerd te worden, aangezien dit gebied doorkruist wordt door een autosnelweg met op- en afrittencomplex (net ten noorden van de site) en gezien de aanwezigheid van talrijke andere bedrijven voor intensieve veeteelt (zie de kaarten met aanduiding van deze bedrijven in het MER). Tevens mocht het bestuur dus ook rekening houden met de aanwezigheid van de bestaande constructies van het bedrijf, die reeds dateren van vóór de vaststelling van het gewestplan.

Bovendien is de ligging van het bedrijf van tussenkomende partij mede gelet op het reliëf en op de aanwezigheid van bebossing in de omgeving van die aard dat het grotendeels onttrokken wordt aan het zicht (minstens na aanleg van bepaalde groenschermen), zodat er geen sprake is van aantasting van het landschap.

Verzoekers plaatsen kennelijk hun eigen beoordeling van de zgn. goede ruimtelijke ordening tegenover deze van verwerende partij, maar dit is natuurlijk nog geen bewijs dat de door het bestuur gemaakte beoordeling – die gesteund blijkt op een goed begrip van de feitelijke omstandigheden en de niet-betwiste overwegingen van het wetenschappelijk gefundeerd MER – zogezegd onredelijk zou zijn (quod non).

34. Het enkele gegeven dat het bestuur een vergunningsvoorwaarde oplegt die de exploitant ertoe verplicht een landschapsplan op te stellen, kan evident niet leiden tot de conclusie dat de inrichting niet verenigbaar zou zijn met de omgeving. Anders zou men tot de paradoxale situatie komen dat eender welke poging tot landschapsbescherming door oplegging van milderende voorwaarden onmogelijk wordt gemaakt, terwijl de oplegging van gerichte voorwaarden onmiskenbaar mitigerend effect kan hebben. De strategische aanleg van een groenscherm of de weloverwogen opmaak van een landschapsplan, al dan niet gecombineerd met het opleggen van bepaalde bouwmaterialen heeft een evident gunstig effect op de ruimtelijke inpasbaarheid van een constructie.

De rechtspraak waarnaar men verwijst heeft betrekking op situaties waar het bestuur een groenscherm als een soort lapmiddel had gebruikt, zonder echt stil te staan bij de impact op het landschap. Dit is hier niet het geval, gelet op de omstandige motivering van verwerende partij (overigens zowel in de milieuvergunning als in de stedenbouwkundige vergunning). Ook de GMVC heeft inmiddels overigens geoordeeld dat de aanvraag verenigbaar is met het landschappelijk waardevol agrarisch gebied en met de goede RO (zie het advies van 17 januari 2012, stuk II.1.1).

35. Evenmin is het relevant dat de gebouwen zgn. een grote omvang of een groot volume zouden hebben. Het betreft immers gebouwen bij een landbouwbedrijf die principieel thuishoren in een agrarisch gebied, met dien verstande dat moet nagegaan worden of de uitbreiding van het reeds lang bestaand bedrijf geen hypotheek legt op het landschap. Redelijkerwijze kon het bestuur oordelen dat dit laatste niet het geval is, mede gelet op de vergunningsvoorwaarden.

36. Het is verder onjuist dat "nagenoeg alle" adviesinstanties van oordeel zouden geweest zijn dat de uitbreiding onverenigbaar zou zijn met de omgeving en met de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Verzoekers nemen hun wensen voor werkelijkheid. In realiteit zijn nagenoeg alle adviezen over de aanvragen gunstig, en ook de GMVC heeft zopas unaniem gunstig advies uitgebracht. In dit advies wordt eveneens ingegaan op de toetsing aan de goede ruimtelijke ordening.

Het verslag van de PSA was op dit punt ongunstig, maar de Deputatie heeft de beoordeling uit dit verslag gemotiveerd weerlegd. Het gaat hier evident niet om een bindend advies; de Deputatie kon dus perfect het advies naast zich neerleggen om in haar beslissing aansluiting te zoeken bij het MER (zie ook de weerlegging van het tweede middel).

37. De argumentatie die verzoekers inroepen in het kader van het tweede onderdeel van hun eerste middel is eveneens ongegrond. De voorwaarde van het landschapsplan die door de Deputatie wordt opgelegd in de bestreden beslissing is zeer duidelijk, en geenszins vaag.

De beslissing verwijst duidelijk naar de gedetailleerde voorwaarde die reeds werd opgelegd in de milieuvergunning van 6 oktober 2012 (art. 4 §2.4 van de vergunningsvoorwaarden). Aldaar wordt uitdrukkelijk uitleg gegeven aan de voorwaarde die aan tussenkomende partij wordt opgelegd (overigens onder verwijzing naar het MER dat mee ter inzage lag in het openbaar onderzoek naar de bouwvergunningsaanvraag):

(...)

Deze voorwaarde werd inmiddels ook bevestigd in de door de Minister in graad administratief beroep afgeleverde milieuvergunning d.d. 5 april 2012.

38. Ten slotte wordt ten onrechte gesteld dat de uitvoerbaarheid van de voorwaarde gehypothekeerd is bij gebrek aan uitvoeringstermijn. Vermits de voorwaarde wordt opgenomen in de vergunning, is het evident dat deze voorwaarde terzelfdertijd met de uitvoering van de bouwwerken dient gerealiseerd te worden. Het uitvoeren van werken in strijd met de vergunningsvoorwaarden maakt immers een stedenbouwmisdrijf uit. De verplichting tot uitvoering vloeit derhalve voort uit de wet en uit de vergunning.

39. Het eerste middel is ongegrond.

...

4.

In hun wederantwoordnota repliceren de verzoekende partijen als volgt:

“...

Repliek

De argumentatie van de verwerende partij en de tussenkomende partij overtuigt niet.

De verzoekende partijen zijn in hun verzoekschrift, bij de feiten uiteenzetting en in toelichting van het eerste onderdeel, uitvoerig ingegaan waarom zij vinden dat het beschermingswaardig en het te beschermen landschapspatrimonium onaanvaardbaar wordt aangetast.

*Het is geenszins zo, zoals wordt gesuggereerd door de tussenkomende partij, dat de verzoekende partijen betwisten dat een veeteeltbedrijf met mestverwerkingsinstallatie niet in LWA-gebied zou kunnen worden opgericht en geëxploiteerd. Wel hebben zij aangevoerd dat daarbij, conform hetgeen is voorgeschreven door artikel 15 van het Inrichtingsbesluit, **bijzondere aandacht moet gaan naar de bescherming van het landschap, waarvan de erfgoedwaarde in voorliggend geval algemeen wordt erkend.** Meer nog, landschapsbescherming moet primordiaal zijn in die gebieden.*

***De omstandigheid dat de ruimere omgeving niet gaaf en ongeschonden zou zijn, is hierbij irrelevant.** De vraag of al dan niet is voldaan aan het esthetisch criterium moet immers worden toegespitst op de schoonheidswaarde van het landschap **op de plaats waarvoor de vergunning wordt gevraagd.** In het licht hiervan laat zich ook het advies van de Afdeling Stedenbouwkundig beleid en Onroerend Erfgoedbeleid begrijpen, waar het stelt dat elke verdere ingreep in deze site een directe impact heeft op de schoonheidswaarde van dit open quasi homogene deel van de vallei (stuk 14, pag. 3).*

In casu kan niet worden ontkend dat de projectsite en de onmiddellijke omgeving worden gedomineerd door een landschap dat wordt gedomineerd door de ■■■■, dat niet alleen

vanuit archeologisch oogpunt maar ook uit landschappelijk oogpunt een unieke waarde vertegenwoordigt.

De verzoekende partijen verwijzen terzake naar de waarheidsgetrouwe fotoreportage die werd opgenomen in hun inleidend verzoekschrift. Hierna volgen nog een aantal bijkomende foto's.

Repliek

De argumentatie van de verwerende partij en de tussenkomende partij overtuigt niet.

De verzoekende partijen zijn in hun verzoekschrift, bij de feiten uiteenzetting en in toelichting van het eerste onderdeel, uitvoerig ingegaan waarom zij vinden dat het beschermingswaardig en het te beschermen landschapspatrimonium onaanvaardbaar wordt aangetast.

Het is geenszins zo, zoals wordt gesuggereerd door de tussenkomende partij, dat de verzoekende partijen betwisten dat een veeteeltbedrijf met mestverwerkingsinstallatie niet in LWA-gebied zou kunnen worden opgericht en geëxploiteerd. Wel hebben zij aangevoerd dat daarbij, conform hetgeen is voorgeschreven door artikel 15 van het Inrichtingsbesluit, **bijzondere aandacht moet gaan naar de bescherming van het landschap, waarvan de erfgoedwaarde in voorliggend geval algemeen wordt erkend.** Meer nog, landschapsbescherming moet primordiaal zijn in die gebieden.

De omstandigheid dat de ruimere omgeving niet gaaf en ongeschonden zou zijn, is hierbij irrelevant. Ook het feit dat er geen vergezichten zouden bestaan, betekent nog niet dat de aanwezige landschapswaarde in de onmiddellijke omgeving van en op de projectsite zelf géén bescherming meer zouden genieten. De vraag of al dan niet is voldaan aan het esthetisch criterium moet immers worden toegespitst op de schoonheidswaarde van het landschap **op de plaats waarvoor de vergunning wordt gevraagd.** In het licht hiervan laat zich ook het advies van de Afdeling Stedenbouwkundig beleid en Onroerend Erfgoedbeleid begrijpen, waar het stelt dat elke verdere ingreep in deze site een directe impact heeft op de schoonheidswaarde van dit open quasi homogene deel van de vallei (stuk 14, pag. 3).

In casu kan niet worden ontkend dat de projectsite en de onmiddellijke omgeving worden gedomineerd door een landschap dat wordt gedomineerd door de Hermansheuvel, dat niet alleen vanuit archeologisch oogpunt maar ook uit landschappelijk oogpunt een unieke waarde vertegenwoordigt.

De verzoekende partijen verwijzen terzake naar de waarheidsgetrouwe fotoreportage die werd opgenomen in hun inleidend verzoekschrift. Hierna volgen nog een aantal bijkomende foto's.

...

Het is juist dat op een deel van de site (namelijk ten westen van de Hermansheuvel) reeds een bedrijf met industriële installaties aanwezig is en dat er in de ruimere omgeving ook nog een autosnelweg is gelegen (het op- en afrittencomplex van de ■■■■ situeert zich op een afstand van circa 2 km, stuk 5, pag., 7).

Dit neemt niet weg dat **uit alle mogelijke foto's en andere relevante informatie die door de verzoekende partijen worden bijgebracht, blijkt dat een relevant deel van het aanwezige landschap, met name het landschap waar het project wordt gepland en**

de onmiddellijke omgeving ervan, gaaf en ongeschonden is, met een uitgesproken reliëf, en dat de onmiddellijke omgeving van de site schaars bebouwd is.

...

In de ministeriële weigeringsbeslissing van 23 juli 2008 werden deze typische omgevingskenmerken trouwens ook uitdrukkelijk weerhouden (stuk 5, pag. 7). Het is dan ook opmerkelijk dat het bestreden besluit het tegenovergestelde suggereert, dit terwijl sinds 2008 geen bijkomende ingrepen plaatsvonden in deze omgeving.

Op basis van de voorliggende fotogegevens kan dan ook niet in redelijkheid worden gesteld dat de projectsite in kwestie en de onmiddellijke omgeving ervan wordt gedomineerd door de aanwezigheid van een autosnelweg (die overigens op 2 km afstand van de site is gelegen), bestaande infrastructuuringrepen enz. **Dat in de ruimere omgeving van de projectsite een autosnelweg en andere infrastructuren aanwezig zijn, laat op zich nog niet toe om uitspraken te doen over de schoonheidswaarde van het landschap van en in de onmiddellijke omgeving van de projectsite.**

Gelet op de imposante omvang van de werken, de concrete inplantingsplaats ervan en de juridische kwalificatie van die plaats, dient de beoordeling in de bestreden beslissing van de “esthetische inpasbaarheid” van de aanvraag in het LWA-gebied, waarbij klakkeloos wordt aangesloten bij het MER, als kennelijk onredelijk te worden beschouwd en getuigt ook van een onzorgvuldige behandeling van het aanvraagdossier.

Een en ander is des te merkwaardig nu eerder een vergunning met hetzelfde voorwerp nog werd geweigerd omwille van de landschappelijke impact op het LWA- Landschap gebied (stuk 5, pag. 7). Het op en in de onmiddellijke omgeving van de projectsite aanwezige landschap is sindsdien nochtans niet veranderd.

In zijn arrest nr. 226.104 van 16 januari 2014 heeft de Raad van State in deze zaak evenzeer vastgesteld dat de gegevens van de zaak bevestigen dat de beoogde uitbreiding, in vergelijking met de bestaande toestand, leidt tot een zeer aanzienlijke toename van het bouwvolume. **De Raad stelde in dat arrest dan ook dat in die context de integratie in het landschap niet evident is omwille van de omvang van de beoogde constructies.** Daarmee gaf Uw Raad terecht aan dat de verenigbaarheid van de beoogde inrichting met het aanwezige landschapsschoon, gelet op de omvang van de beoogde uitbreiding, zonder meer precair is.

De argumentatie tot slot dat het materiaalgebruik de integratie in het landschap bevordert, zoals in het MER wordt vastgesteld, is evenmin nuttig om de kolossale uitbreiding van de inrichting in het ongeschonden deel van het landschap goed te praten. De argumentatie van de tussenkomende partij dat de milderende maatregelen uit het MER werden geïmplementeerd, kunnen dit niet goedmaken. In het hoger meermaals geciteerd arrest nr. nr. 226.104 heeft de Raad van State dit al doorprikt. De Raad overwoog inderdaad dat de aanwijzingen van het MER betreffende de te gebruiken planten, de materiaalkeuze en de inplanting van het bouwwerk ten overstaan van de reeds aanwezige constructies, niets meer zijn dan loutere affirmaties dat de aanvraag de schoonheidswaarde van het betrokken gebied niet in het gedrang zou brengen en dat hiermee geen afdoende antwoord wordt geboden op het negatieve advies van de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid dat ‘elke verdere ingreep in deze site (...) een directe impact (heeft) op de schoonheidswaarde van dit open quasi homogene deel van de vallei’.

Er kan dan ook niet worden tegengesproken dat als gevolg van de inplanting van de kolossale inrichting de resterende schoonheidswaarde wordt opgegeven. De

bestreden beslissing vergunt deze inplanting zonder dat de daartoe opgegeven motivering nuttig, adequaat en daadkrachtig kan worden geacht. Een zorgvuldig en redelijk handelende overheid zou in de gegeven context geen dergelijk, omvangrijke uitbreiding toestaan.

Ten overvloede dient te worden vastgesteld dat de bestreden beslissing intern inconsistent is. Enerzijds wil men doen geloven dat de schoonheidswaarde van het landschap niet wordt verstoord door de uitbreiding van de inrichting, maar anderzijds vindt men het toch noodzakelijk om het project alsnog te maskeren door de installatie “af te schermen” van de omgeving via de verplichting tot uitvoering van een landschapintegratieplan.

Uw Raad heeft in het schorsingsarrest nr. S/1516/0022 in eenzelfde zin geoordeeld.

*(...)
...”*

Beoordeling door de Raad

1.

Er wordt niet betwist dat de percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, gelegen zijn in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Voor de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden gelden de bestemmingsvoorschriften neergelegd in de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen (hierna het Inrichtingsbesluit).

Art. 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit luidt als volgt:

*“ ...
De landschappelijk waardevol agrarische gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gevaar brengen.
...”*

De Raad is van oordeel dat uit de samenlezing van de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit volgt dat de toelaatbaarheid van bouwwerken in landschappelijk waardevolle agrarische gebieden op grond van een tweevoudig criterium moet worden getoetst: 1) een planologisch, hetwelk veronderstelt dat het vergunningverlenend bestuursorgaan nagaat of de te vergunnen werken in overeenstemming zijn met de bestemming agrarisch gebied, en 2) een esthetisch, hetwelk inhoudt dat de bedoelde werken in overeenstemming moeten kunnen worden gebracht met de eisen ter vrijwaring van het landschap.

2.

Met betrekking tot het esthetisch criterium dient de bestreden beslissing bijgevolg de motieven aan te duiden op grond waarvan geoordeeld wordt waarom de aanvraag al dan niet de schoonheidswaarde van het landschap in het gedrang brengt en een formele motivering betreffende de verenigbaarheid van de constructies met de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Deze motieven moeten in feite juist en in rechte pertinent zijn. Ze moeten duidelijk vermeld worden in de bestreden beslissing zelf en moeten op een duidelijke en afdoende wijze weergeven waarom de bevoegde overheid tot die beslissing is gekomen.

De Raad stelt met de verzoekende partijen vast dat de verwerende partij bij haar beoordeling heeft nagelaten daadwerkelijk, concreet en zorgvuldig te onderzoeken of het voorwerp van de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning verenigbaar is met de schoonheidswaarde van het landschap.

De verwerende partij heeft de vraag of de aanvraag voldoet aan de esthetische toets als volgt behandeld in de bestreden beslissing:

“ ...

Daarnaast dient opgemerkt te worden dat de inplantingsplaats gelegen is in een zeer kwetsbare omgeving uit het oogpunt van het landschap en het goed gelegen is een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De nieuwe gebouwen en constructies, alsook een klein gedeelte van de nieuwe stallingen liggen ook binnen een vlakrelict 'Holle wegen Zelk en vallei van de Begijnenbeek' volgens de landschapsatlas.

In het MER wordt geargumenteed dat het reliëf van het landschap zonder al te ingrijpende veranderingen wordt gevolgd en dat er compact gebouwd wordt aansluitend op de bestaande gebouwen. Zo wordt besloten dat er geen geomorfologische eenheden worden gewijzigd, geen landschapsecologische verstoring plaatsvindt, geen versnippering en dat de wijziging van de bestaande landschappelijke structuren verwaarloosbaar is. Ook voor de erfgoedwaarde van het landschap wordt van geen of van een verwaarloosbaar effect uitgegaan. Verder wordt het materiaalgebruik overeenkomstig de bestaande gehouwen, en het feit dat ze verscholen gaan achter de bestaande gebouwen, in rekening gebracht. De gebouwen volgen ook nog de hoogtelijnen, de beplanting is aangepast, de kleuren zijn bescheiden en verkleinend (donker). In het MER wordt enkel geadviseerd om niet, zoals voorzien in de vorige aanvraag met een dicht groenscherm te werken dat een soort van 'groene muur' zou creëren, maar wel met groeit verspreid over de vestiging (type landschapsplan).

De aanvrager moet dienaangaande een landschapsplan maken, dat al vervat is als voorwaarde verbonden aan de milieuvergunning, in art. 462.24.3. van het besluit van de deputatie van 6 oktober 2011. Hiermee ging de deputatie in op de raadgevingen in het MER.

....”

3.

De verwerende partij erkent ‘de zeer kwetsbare omgeving uit het oogpunt van het landschap’ in de bestreden beslissing. De Raad stelt vast dat de schoonheidswaarde van het landschap mede blijkt uit de ligging binnen het vlakrelict “”.

De tussenkomende partij is echter van oordeel dat de ongereptheid van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied gerelativeerd dient te worden en zij wijst hiervoor op de aanwezigheid van een autosnelweg met op- en afrittencomplex, op de aanwezigheid van andere bedrijven voor intensieve veeteelt en op de reeds aanwezige bestaande constructies van haar bedrijf.

De aanwezigheid in het betrokken gebied van reeds bestaande constructies of elementen kan geen reden zijn om het landschappelijk waardevolle karakter van het betrokken agrarische gebied aldaar nog verder aan te tasten en kan tevens niet ingeroepen worden om de verenigbaarheid met de schoonheidswaarde van het landschap te verantwoorden. De toets aan het esthetisch criterium blijft onverkort gelden. De door het gewestplan aan een bepaald gebied gegeven bestemming is immers evenzeer op de toekomst gericht, zeker wanneer die bestemming er uitdrukkelijk toe strekt om de specifieke waarden van het gebied te vrijwaren en zelfs te ontwikkelen.

4.

Met betrekking tot de beoordeling van het esthetisch criterium verwijst de verwerende partij in de bestreden beslissing naar de argumentatie in het MER waarin wordt besloten dat er geen landschapsecologische verstoring plaatsvindt en dat ook het effect op de erfgoedwaarde verwaarloosbaar is.

De Raad stelt vast dat de elementen die de verwerende partij in de bestreden beslissing aangeeft geen eigen en afdoende motivering bevatten over de verenigbaarheid van de geplande constructies met de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol gebied. Het overnemen van de overwegingen in het MER is niet voldoende om tot de verenigbaarheid met de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied te komen. De verwerende partij dient een eigen afweging te maken waaruit blijkt dat de werken de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gevaar brengen.

Dit geldt des te meer nu de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar van oordeel is dat de aanvraag de draagkracht van de landschappelijk uiterst kwetsbare omgeving overschrijdt. De minister een vorige aanvraag de stedenbouwkundige vergunning in administratief beroep geweigerd heeft omwille van de strijdigheid met de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied en het college van burgemeester en schepenen in de weigeringsbeslissing van 29 augustus 2011 gesteld heeft dat de enorme toename aan bedrijfsgebouwen een enorme visuele impact op de omgeving zullen genereren en het bezwaar betreffende de enorme landschappelijke impact op de omliggende omgeving gegrond verklaard.

De milieuvergunning waarnaar de verwerende partij verwijst, en eveneens door haar verleend, houdt weinig rekening met de consequenties van de bouwwerken op het landschap. Dit geldt ook voor de verwijzing naar de overwegingen in het MER. Een verwijzing naar de milieuvergunning of het MER vormt geen afdoende verantwoording om de uitbreiding van een varkensveeteelt bedrijf met dergelijke afmetingen en impact verenigbaar te achten met de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Zeker gelet op de vastgestelde kwetsbaarheid van het gebied, is een afdoende motivering op dit punt aangewezen.

5.

De verwerende partij legt eveneens de voorwaarde op om een landschapsplan op te maken, zoals ook bepaald in de door haar afgeleverde milieuvergunning van 6 oktober 2011. Het opleggen van een voorwaarde tot opmaak van een landschapsplan volstaat niet en doet alvast geen afbreuk aan de vaststelling dat de beoordeling van het esthetisch criterium niet afdoende is.

Met de verzoekende partijen stelt de Raad vast dat de opmaak van een landschapsintegratieplan er juist op duidt dat de verwerende partij ervan uitgaat dat de constructies de schoonheidswaarde van het landschap miskennen of dreigen te miskennen.

De beoordeling van het esthetisch criterium moet dan ook als uiterst gebrekkig aangemerkt worden. De grootschaligheid van de werken, gesitueerd in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, kan evenmin worden betwist.

Dit wordt in de bestreden beslissing overigens uitdrukkelijk erkend in het onderdeel 'Beschrijving van de aanvraag':

“ ...

*In totaliteit zal het volume aan gebouwen toenemen van ca. 17.965 m³ tot ca. 57.563 m³, zijnde een toename van ca. 220%. Daarnaast zullen de nieuwe constructies (tanken, silo's en weegbrug) nog een bijkomend volume van ca. 7.046 m³ hieraan toevoegen.
..."*

De bewering van zowel de verwerende partij als de tussenkomende partij, dat het om een (beperkte) uitbreiding van een bestaand bedrijf gaat, kan in redelijkheid dan ook niet ernstig worden genomen en is bovendien in feite onjuist. De aanwezigheid van reeds bestaande constructies in het landschap betekent niet dat de schoonheidswaarde van het landschap niet verder moet worden beschermd. Zeker gelet op de voorgestelde schaalverdubbeling van het bedrijf is een afdoende motivering op dit punt aangewezen. Dergelijke motivering ontbreekt evenwel in de bestreden beslissing.

7.

De vaststellingen in het MER, met name dat de nieuwe stallen aansluiting zullen vinden bij de bestaande bebouwing, dat deze gebouwd worden in dezelfde materialen als de huidige stallen en dat de kleuren bescheiden en verkleinend (donker) zijn, garanderen het behoud van de schoonheidswaarde van het landschap niet.

De loutere vaststelling dat een gebouw aansluit bij de reeds bestaande bebouwing houdt op zich niet in dat de nieuw op te richten stallen ook verenigbaar zijn met het landschappelijke waardevol gebied. Het feit dat de nieuwe stallen in dezelfde materialen en in een donkere kleur worden uitgevoerd, garandeert evenmin het behoud van de schoonheidswaarde van het landschap.

Net zoals de opgelegde voorwaarde aangaande het landschapsplan, wijst dit alles erop dat de nieuwe stallen de schoonheidswaarde van het landschap miskennen of dreigen te miskennen.

Het eerste middel is in de aangegeven mate gegrond.

B. Overige middelen

De overige middelen worden niet onderzocht omdat die niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de heer [REDACTED] is ontvankelijk.
2. Het beroep is ontvankelijk en gegrond.
3. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 22 december 2011, waarbij aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder een voorwaarde voor de nieuwbouw van een grote varkensstal, de nieuwbouw van een biogasinstallatie, aanleg van sleufsilos's en aanleg waterbekken op de percelen gelegen te [REDACTED] en met als kadastrale omschrijving [REDACTED].
4. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van de tussenkomende partij en dit binnen een vervaltermijn van 4 maanden te rekenen vanaf de betekening van dit arrest.
5. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 550 euro, ten laste van de verwerende partij.
6. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 29 maart 2016, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, derde kamer, samengesteld uit:

Filip VAN ACKER, voorzitter van de derde kamer,

met bijstand van

Lieselotte JOPPEN, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de derde kamer,

Lieselotte JOPPEN

Filip VAN ACKER